

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

P9_TA(2022)0041

Prawa człowieka i demokracja na świecie**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 lutego 2022 r. w sprawie praw człowieka i demokracji na świecie oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie – sprawozdanie roczne za 2021 r. (2021/2181(INI))**

(2022/C 342/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka,
- uwzględniając art. 2, 3, 8, 21 i 23 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 17 i 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka oraz inne traktaty i instrumenty Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące praw człowieka,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 r. oraz rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ 43/29 z 22 czerwca 2020 r. w sprawie zapobiegania ludobójstwu,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 18 grudnia 1979 r.,
- uwzględniając Deklarację w sprawie eliminacji wszelkich form nietolerancji i dyskryminacji opartych na religii lub przekonaniach ogłoszoną przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją 36/55 z 25 listopada 1981 r.,
- uwzględniając Deklarację ONZ z dnia 18 grudnia 1992 r. o prawach osób należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, religijnych i językowych,
- uwzględniając deklarację ONZ o obrońcach praw człowieka, przyjętą w drodze konsensusu 10 grudnia 1998 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka z 20 listopada 1989 r. i dwa protokoły fakultatywne do niej przyjęte 25 maja 2000 r.,
- uwzględniając traktat ONZ o handlu bronią w sprawie eksportu i oceny eksportu oraz Kodeks postępowania UE w sprawie wywozu uzbrojenia,
- uwzględniając deklarację pekińską z września 1995 r.,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o ochronie praw człowieka i godności ludzkiej w związku ze stosowaniem biologii i medycyny (CETS nr 164), przyjętą 4 kwietnia 1997 r., oraz protokoły do niej, Konwencję w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi (CETS nr 197), przyjętą 16 maja 2005 r., oraz Konwencję o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych (CETS nr 201), przyjętą 25 października 2007 r.,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (zwaną dalej „konwencją stambulską”) z 11 maja 2011 r., która nie została ratyfikowana przez wszystkie państwa członkowskie,

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- uwzględniając Protokół nr 6 Rady Europy do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności dotyczący zniesienia kary śmierci,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/1998 z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka ⁽¹⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/821 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające unijny system kontroli wywozu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu produktów podwójnego zastosowania ⁽²⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny wymiar Europy ⁽³⁾,
- uwzględniając Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 przyjęty przez Radę 18 listopada 2020 r.,
- uwzględniając wezwanie sekretarza generalnego ONZ do działania na rzecz praw człowieka,
- uwzględniając konkluzje Rady z 16 listopada 2015 r. w sprawie wsparcia UE dla sprawiedliwości okresu przejściowego,
- uwzględniając konkluzje Rady z 17 lutego 2020 r. w sprawie priorytetów UE w 2020 r. na forach ONZ ds. praw człowieka oraz konkluzje Rady z 22 lutego 2021 r. w sprawie priorytetów UE w 2021 r. na forach ONZ ds. praw człowieka,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie priorytetów UE na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych i na 75. posiedzenie jej Zgromadzenia Ogólnego (wrzesień 2020 – wrzesień 2021) oraz konkluzje Rady z dnia 12 lipca 2021 r. w sprawie priorytetów UE na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych na 76. sesję jej Zgromadzenia Ogólnego (wrzesień 2021 – wrzesień 2022),
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przyjętą 25 września 2015 r., a w szczególności cele nr 1, 4, 5, 8 i 10,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325, 1820, 1888, 1889, 1960, 2106, 2122 i 2242 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 28 maja 2019 r. ustanawiającą Międzynarodowy Dzień Upamiętniający Ofiary Aktów Przemocy ze względu na Religię lub Wyznanie” oraz rezolucję z 19 grudnia 2017 r. ustanawiającą Międzynarodowy Dzień Pamięci i Hołdu dla Ofiar Terroryzmu,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. prawa do wolności pokojowego zgromadzania i zrzeszania się z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie korzystania z tych praw w epoce cyfrowej,
- uwzględniając notę informacyjną specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. prawa do wolności pokojowego zgromadzania i zrzeszania się, poświęconą kwestii strategicznego powództwa zmierzającego do stłumienia debaty publicznej oraz praw do wolności zgromadzania i zrzeszania się,
- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. promocji i ochrony prawa do wolności opinii i wypowiedzi z 28 maja 2019 r., poświęcone negatywnemu wpływowi branży inwigilacji na wolność wypowiedzi,
- uwzględniając unijny plan działania na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych na lata 2021–2025 (GAP III),

⁽¹⁾ Dz.U. L 410 I z 7.12.2020, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 206 z 11.6.2021, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1.

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- uwzględniając strategię UE na rzecz praw dziecka (2021–2024),
- uwzględniając komentarz Komisarza Rady Europy ds. Praw Człowieka z 27 października 2020 r., dotyczący praw człowieka i zatytułowany „Time to take action against SLAPs” [Czas podjąć działania przeciwko powództwu typu SLAPP],
- uwzględniając zmienione wytyczne Rady z 16 września 2019 r. w sprawie polityki UE wobec państw trzecich dotyczącej tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania,
- uwzględniając wytyczne UE dotyczące propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań z dnia 24 czerwca 2013 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 12 września 2012 r. pt. „Korzenie demokracji i zrównoważonego rozwoju – współpraca Europy ze społeczeństwem obywatelskim w dziedzinie stosunków zewnętrznych” (COM(2012)0492),
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 8 kwietnia 2020 r. w sprawie światowej reakcji UE na COVID-19 (JOIN(2020)0011),
- uwzględniając komunikat Komisji z 23 września 2020 r. dotyczący nowego paktu o migracji i azylu (COM(2020)0609),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 listopada 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025” (COM(2020)0698),
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 17 lutego 2021 r. w sprawie zwiększenia wkładu UE w multilateralizm oparty na zasadach (JOIN(2021)0003),
- uwzględniając coroczne sprawozdanie UE na temat praw człowieka i demokracji na świecie w 2020 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie łamania praw rdzennej ludności na świecie, w tym masowego wykupu gruntów rolnych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2019 r. w sprawie wytycznych UE i mandatu specjalnego wysłannika UE ds. propagowania wolności religii lub przekonań poza UE ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 października 2020 r. w sprawie równouprawnienia płci w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa UE ⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie praw człowieka i demokracji na świecie oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie – sprawozdanie roczne za 2019 r. ⁽⁷⁾, a także swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sprawozdań rocznych za lata poprzednie,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 marca 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji dotyczące należytej staranności i odpowiedzialności przedsiębiorstw ⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 maja 2021 r. w sprawie wpływu zmiany klimatu na prawa człowieka i roli obrońców środowiska w tej kwestii ⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 września 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie uznania przemocy ze względu na płeć za nową dziedzinę przestępczości wśród wymienionych w art. 83 ust. 1 TFUE ⁽¹⁰⁾,

⁽⁴⁾ Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 15.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 411 z 27.11.2020, s. 30.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 404 z 6.10.2021, s. 202.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 94.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 474 z 24.11.2021, s. 11.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 15 z 12.1.2022, s. 111.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0388.

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

- uwzględniając wszystkie swoje rezolucje przyjęte w 2020 i 2021 r. zgodnie z art. 144 Regulaminu dotyczące łamania praw człowieka, demokracji i praworządności (znane jako rezolucje w trybie pilnym),
  - uwzględniając przyznawaną przez siebie Nagrodę im. Sacharowa za wolność myśli, którą w 2020 r. otrzymała opozycja demokratyczna na Białorusi, a w 2021 r. – Aleksiej Nawalny,
  - uwzględniając definicję organizacji społeczeństwa obywatelskiego w glosariuszu streszczeń prawodawstwa UE,
  - uwzględniając unijne ramy polityki dotyczące wsparcia sprawiedliwości okresu przejściowego,
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0353/2021),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 2 TUE Unia Europejska opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka; mając na uwadze, że nikt nie może być prześladowany ani nękanym za zaangażowanie w działania na rzecz ochrony i promowania praw człowieka lub demokracji; mając na uwadze, że wyciszanie głosów sprzeciwu oraz ograniczanie udziału społeczeństwa i dostępu do informacji mają bezpośredni wpływ na prawa człowieka i demokrację;
- B. mając na uwadze, że obecne poważne zagrożenia dla multilateralizmu i prawa międzynarodowego wymagają, aby UE odgrywała jeszcze większą rolę w promowaniu i ochronie praw człowieka na całym świecie; mając na uwadze, że polityka i działania UE w dziedzinie praw człowieka powinny prowadzić do bardziej asertywnych, zdecydowanych i skutecznych działań przy pomocy wszystkich dostępnych jej instrumentów; mając na uwadze, że UE powinna stale badać najlepsze sposoby skutecznego działania, wykorzystując najbardziej odpowiednie instrumenty w celu przeciwdziałania naruszeniom i nadużywaniu praw człowieka na całym świecie, oraz powinna w tym celu regularnie oceniać swój zestaw narzędzi w zakresie praw człowieka;
- C. mając na uwadze, że Parlament Europejski odgrywa kluczową rolę jako instytucja UE głośno wypowiadająca się w obronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz gorący zwolennik obrońców praw człowieka z całego świata;
- D. mając na uwadze, że Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024 dotyczy priorytetów UE w obszarze praw człowieka i powinien znaleźć się w centrum wszystkich polityk zewnętrznych UE; mając na uwadze, że w celu skutecznego wspierania praw człowieka na całym świecie UE musi zapewnić spójność między swoimi różnymi wewnętrznymi i zewnętrznymi strategiami politycznymi;

Ogólne wyzwania i narzędzia polityki

1. wyraża głębokie zaniepokojenie obserwowanymi na całym świecie wyzwaniami stojącymi przed prawami człowieka i demokracją, które skutkują osłabieniem ochrony rządów i instytucji demokratycznych i powszechnych praw człowieka oraz powodują kurczenie się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla związek między praworządnością, demokracją i łamaniem praw człowieka; wzywa UE i jej państwa członkowskie do zintensyfikowania skoordynowanych wysiłków, aby sprostać wyzwaniom związanym z prawami człowieka na świecie, zarówno indywidualnie, jak i w współpracy z partnerami międzynarodowymi o podobnych poglądach, w tym z ONZ; apeluje do UE i jej państw członkowskich o danie dobrego przykładu i objęcie roli prawdziwie światowego lidera w propagowaniu i ochronie praw człowieka, równości płci i praworządności, a także o stanowcze sprzeciwianie się atakom na zasadę powszechności, niezbywalności i niepodzielności, współzależności i wzajemnego powiązania praw człowieka;
2. w kontekście tego celu podkreśla znaczenie zarówno nowego Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) – „Globalny wymiar Europy”, jak i Planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024; przypomina, że zastosowanie zasady głosowania większością kwalifikowaną w Radzie w kwestiach dotyczących praw człowieka doprowadziłoby do bardziej skutecznej i proaktywnej unijnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz wzmocniłoby współpracę w kwestiach o kluczowym znaczeniu strategicznym dla UE, a jednocześnie odzwierciedliło jej podstawowe wartości; podkreśla potrzebę wypracowania wspólnych stanowisk i konsensusu między państwami członkowskimi; podkreśla znaczenie przyjęcia przez państwa członkowskie odpowiedzialności za plan działania UE i składania dostępnych publicznie sprawozdań z działań podjętych na postawie tego strategicznego dokumentu; zachęca parlamenty narodowe i regionalne, krajowe instytucje zajmujące się prawami człowieka i lokalne organizacje społeczeństwa obywatelskiego do współpracy z władzami na szczeblu państw członkowskich w sprawie wkładu w prowadzenie polityki zewnętrznej UE dotyczącej praw człowieka;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

3. jest głęboko zaniepokojony rosnącą liczbą nieliberalnych demokracji i reżimów autokratycznych, które po raz pierwszy od 20 lat stanowią większość na świecie i dążą do stłumienia własnych obywateli i osłabienia wolności, demokratycznych rządów i norm międzynarodowych; wzywa UE i jej państwa członkowskie do pełnego wykorzystania dostępnych im narzędzi, w tym ich ekonomicznego wpływu we wzajemnych stosunkach handlowych, w celu ambitniejszego wspierania wolności, dobrych rządów, praworządności i instytucji demokratycznych, a także pomocy w rozwijaniu przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego na całym świecie;

4. apeluje do UE o dalsze zacieśnianie współpracy ze Stanami Zjednoczonymi i innymi demokratycznymi partnerami o podobnych poglądach w celu wspierania wolności i demokracji na całym świecie oraz odpierania autorytarnych i totalitarnych reżimów; wzywa do przyjęcia nowych międzynarodowych narzędzi i instrumentów w celu obrony demokracji; apeluje do Komisji o przegląd, aktualizację i dalszy rozwój unijnych programów budowania państwowości w celu zwiększenia ich skuteczności oraz poprawy trwałości osiągniętych wyników;

5. podkreśla, że ambitne zobowiązanie i retoryka polityki zewnętrznej UE w zakresie praw człowieka wymagają jej spójności i dawania przez nią przykładu, aby nie podważać jej wiarygodności w przeciwdziałaniu globalnemu zanikowi wartości demokratycznych; w związku z tym wzywa UE do zwrócenia szczególnej uwagi na ocenę wszelkich naruszeń związanych z jej polityką, projektami i finansowaniem w państwach trzecich oraz zapobiegania takim naruszeniom, do zapewnienia przejrzystości w celu uniknięcia niespójnego podejścia do porównywalnych sytuacji w zakresie praw człowieka na całym świecie, a także do ustanowienia mechanizmu składania skarg dla osób, których prawa mogły zostać naruszone w wyniku działań UE;

6. podkreśla znaczenie wsparcia UE dla mediacji i procesów wyborczych w postaci unijnej pomocy dla obserwatorów krajowych oraz misji obserwacji wyborów, w których Parlament odgrywa aktywną rolę; podkreśla znaczenie zapewnienia najwyższego poziomu ochrony lokalnym obserwatorom wyborów i apeluje o dalsze wsparcie w tej dziedzinie; podkreśla potrzebę skutecznych działań następczych w odpowiedzi na sprawozdania i zalecenia tych misji, aby wzmocnić standardy demokratyczne i ułatwić przyszłe pokojowe przemiany demokratyczne i rozwój demokratyczny w określonych krajach; przypomina o posiadanych przez Parlament narzędziach mediacji politycznej, które można dalej rozwijać, aby ułatwić wdrażanie tego całościowego podejścia; podkreśla, jak ważne jest, aby Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa i Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) w dalszym ciągu przekazywali Parlamentowi Europejskiemu w terminie i we właściwej formie, zgodnie z uzgodnioną praktyką, sprawozdania opracowywane przez misje rozpoznawcze;

7. wzywa UE do ścisłej współpracy z organizacjami krajowymi i międzynarodowymi, takimi jak Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Rada Europy i organizacje, które zatwierdziły Deklarację zasad międzynarodowej obserwacji wyborów, aby skutecznie identyfikować przeszkody utrudniające kampanie wyborcze kandydatów, oszustwa wyborcze, nieprawidłowości w głosowaniu i prześladowanie wolnych mediów za relacjonowanie przez nie procesów wyborczych;

8. podkreśla, że Parlament Europejski powinien dążyć do skuteczniejszej komunikacji na temat ochrony praw człowieka, w tym poprzez tłumaczenie pilnych rezolucji w sprawie naruszeń praw człowieka na języki lokalne odnośnych krajów oraz ich odpowiednie publikowanie i rozpowszechnianie;

Program tematyczny dotyczący praw człowieka i demokracji

9. przypomina, że zgodnie z art. 3 (Cele) rozporządzenia poszanowanie praw człowieka, demokracji i praworządności jest celem horyzontalnym w całym instrumencie ISWMR – „Globalny wymiar Europy”; podkreśla znaczenie programu tematycznego dotyczącego praw człowieka i demokracji przyjętego w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy” na rzecz ochrony praw człowieka oraz promowania wolności i demokracji na całym świecie;

10. ponownie podkreśla, że dywersyfikacja i maksymalizacja ustaleń i mechanizmów finansowych dla podmiotów społeczeństwa obywatelskiego w ramach ISWMR to zasadnicze elementy i należy do nich zachęcać poprzez uwzględnienie specyfiki tych podmiotów i dopilnowanie, by nie ograniczano ich możliwości działania ani liczby potencjalnych partnerów, a także poprzez dalsze działania na rzecz większej autonomii przestrzeni obywatelskiej zgodnie z zasadą spójności polityki na rzecz rozwoju; apeluje, aby poziom i elastyczność finansowania społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka w ramach programu tematycznego ISWMR – „Globalny wymiar Europy” dotyczącego praw człowieka i demokracji, w tym ProtectDefenders.eu i Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji, odzwierciedlały powagę obecnych nieliberalnych tendencji i kurczenia się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego na świecie;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

11. apeluje o większą przejrzystość postanowień dotyczących praw człowieka w umowach w sprawie finansowania z instrumentu ISWMR – „Globalny wymiar Europy” oraz o doprecyzowanie mechanizmu i kryteriów zawieszania takich umów w razie naruszenia praw człowieka, zasad demokracji i praworządności oraz w poważnych przypadkach korupcji; apeluje do Komisji, aby całkowicie zrezygnowała z wykorzystania wsparcia budżetowego dla rządów państw trzecich jako operacyjnego sposobu świadczenia pomocy w krajach, w których dochodzi do powszechnych naruszeń praw człowieka, a obrońcy praw człowieka są represjonowani;

12. z zadowoleniem przyjmuje strategiczny dialog między Komisją a Parlamentem dotyczący wszystkich elementów ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i wzywa Komisję do pełnego uwzględnienia wkładu Parlamentu w priorytety w obszarze praw człowieka, zarówno w programie tematycznym, jak i we wszystkich programach geograficznych; podkreśla, że pełny potencjał instrumentu można wykorzystać tylko pod warunkiem uwzględnienia agendy praw człowieka we wszystkich zewnętrznych politykach i programach UE oraz uspołnieniu jej z unijną polityką wewnętrzną oraz jeżeli UE będzie postrzegana jako wiarygodny, międzynarodowy podmiot zaangażowany w obronę i wspieranie praw człowieka;

13. wyraża uznanie dla działań Europejskiego Funduszu na rzecz Demokracji wspierających społeczeństwo obywatelskie i wolne media w południowym i wschodnim sąsiedztwie UE, a także na Bałkanach Zachodnich; apeluje do Komisji o wzmocnienie mechanizmów ponownego przyznawania dotacji z unijnych programów wspierania demokracji, by wspierać oddolne podejście do propagowania demokracji i zapewnić również mniejszym inicjatywom na szczeblu regionalnym lub lokalnym możliwość korzystania ze wsparcia UE;

14. ponownie wyraża poparcie dla pracy europejskich fundacji politycznych na rzecz wspierania i wzmocnienia pozycji kolejnego pokolenia przywódców politycznych w sąsiedztwie UE i poza jego granicami;

Specjalny Przedstawiciel UE ds. Praw Człowieka

15. z zadowoleniem przyjmuje wkład Specjalnego Przedstawiciela UE ds. Praw Człowieka (SPUE) w obronę i wspieranie praw człowieka na świecie; podkreśla ważną rolę SPUE w podnoszeniu skuteczności polityki UE w dziedzinie praw człowieka poprzez współpracę z państwami trzecimi i partnerami o podobnych poglądach, ukierunkowaną na wspieranie agendy praw człowieka oraz wewnętrzne i zewnętrzne uspołnienie polityki UE w tym obszarze; przypomina, że mianowanie specjalnego przedstawiciela UE ds. praw człowieka powinno być poprzedzone wysłuchaniem przed Parlamentem;

16. zauważa, że należy wyeksponować mandat i rolę specjalnego przedstawiciela, aby mógł on wywierać znaczący wpływ w dziedzinie praw człowieka; podkreśla, że specjalny przedstawiciel dysponuje elastycznym mandatem, który można dostosowywać do zmieniającej się sytuacji; jest zdania, że wzmocnienie działań w obszarze komunikacji i nadanie SPUE bardziej publicznego wymiaru może poprawić jego skuteczność, między innymi poprzez publikowanie oficjalnych deklaracji poparcia dla zagrożonych obrońców praw człowieka, w tym laureatów i finalistów Nagrody im. Sacharowa, oraz obrońców praw człowieka długotrwale pozbawionych wolności, aby chronić ich integralność fizyczną i bezcenną pracę; podkreśla znaczenie ścisłej współpracy specjalnego przedstawiciela UE z innymi specjalnymi przedstawicielami ds. krajów i regionów w celu uwzględnienia praw człowieka w polityce regionalnej UE;

17. zaleca, aby specjalny przedstawiciel UE poświęcił szczególną uwagę krajom i tematom poruszonym w comiesięcznych pilnych rezolucjach Parlamentu w sprawie naruszeń praw człowieka, a także wszelkim naruszeniom praw człowieka, zwłaszcza popełnianym przez reżimy autorytarne;

18. wzywa Komisję, wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela i państwa członkowskie do zapewnienia specjalnym przedstawicielom UE i ich zespołom wsparcia politycznego i odpowiednich zasobów ludzkich i finansowych;

19. zachęca specjalnego przedstawiciela UE do kontynuowania dyplomatycznych starań o większe wsparcie UE dla międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości; ponawia apel o powołanie specjalnego przedstawiciela UE w tej dziedzinie;

Dialogi UE na temat praw człowieka

20. przyznaje, że dialogi UE na temat praw człowieka mogą potencjalnie promować prawa człowieka i demokrację w stosunkach dwustronnych z państwami trzecimi, ale wskazuje też, że aby były skuteczne, dialogi te muszą być prowadzone w sposób zorientowany na wyniki i w oparciu o jasno określone punkty odniesienia umożliwiające ocenę ich efektów; wyraża ubolewanie, że podczas ustalania celów szczegółowych ujętych w zmienionych wytycznych UE w sprawie dialogu na temat praw człowieka prowadzonego z państwami partnerskimi/państwami trzecimi nie określono żadnych wskaźników, które umożliwiłyby przeprowadzenie właściwej oceny; wzywa Europejską Służbę Działania Zewnętrznych do

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

przeprowadzania takich ocen w odniesieniu do każdego dialogu, zgodnie z wytycznymi UE i z uwzględnieniem działań następczych dotyczących konkretnych przypadków podniesionych zarówno w kontekście dialogów na temat praw człowieka, jak i przez Parlament; jest zdania, że nieosiągnięcie konkretnych rezultatów w ramach dialogów dotyczących praw człowieka z państwami trzecimi wymagałoby dalszej oceny sposobu prowadzenia stosunków dwustronnych;

21. przypomina o podjętym w wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka zobowiązaniu do poruszania kwestii indywidualnych przypadków zagrożonych obrońców praw człowieka podczas dialogów UE dotyczących praw człowieka z krajami partnerskimi i państwami trzecimi, a także podkreśla potrzebę spójności w dążeniu do tego, by zwracano uwagę na takie przypadki w tego rodzaju sytuacjach; oczekuje, że Europejska Służba Działań Zewnętrznych zwróci specjalną uwagę na poszczególne sprawy podniesione przez Parlament, zwłaszcza w jego pilnych rezolucjach, a także na zagrożonych laureatów Nagrody im. Sacharowa, oraz że złoży sprawozdanie z podjętych działań;

22. podkreśla, że dialogi powinny być jednym z narzędzi wszechstronnego zaangażowania UE w prawa człowieka i nie powinno się ich postrzegać jako substytutu dyskusji na temat praw człowieka na forach wysokiego szczebla ze wszystkimi odpowiednimi podmiotami, a w szczególności z partnerami strategicznymi UE; wzywa ESDZ do przekazywania z odpowiednim wyprzedzeniem Komisji Spraw Zagranicznych, parlamentarnej Podkomisji Praw Człowieka i organizacjom społeczeństwa obywatelskiego informacji o planowanych dialogach, zarówno dwustronnych, jak i prowadzonych na forach międzynarodowych;

23. podkreśla, że zasadniczą rolę do odegrania w tych dialogach mają wszystkie podmioty społeczeństwa obywatelskiego, w tym niezależne organizacje społeczeństwa obywatelskiego, organizacje wyznaniowe, związki zawodowe, organizacje kierowane przez społeczności i obrońcy praw człowieka, gdyż wnoszą wkład zarówno do dialogów, jak i do oceny ich efektów; podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie powinny – w miarę możliwości i w stosownych przypadkach – zapewnić rzeczywiste, dostępne i inkluzywne konsultacje z takimi organizacjami w ramach oficjalnych i nieformalnych dialogów, a także rozmów wstępnych, oraz ich udział w takich dialogach i rozmowach; wzywa ESDZ i Komisję do poprawy komunikacji i przejrzystości w odniesieniu do społeczeństwa obywatelskiego; w związku z tym wzywa ESDZ i Komisję do wzmocnienia i zwiększenia widoczności punktów kontaktowych ds. praw człowieka w geograficznych oddziałach ich siedzib oraz do zwiększenia wsparcia dla społeczeństwa obywatelskiego, w tym wsparcia technicznego, zwłaszcza w krajach, w których reżimy represyjne dążą do uniemożliwienia działalności społeczeństwa obywatelskiego;

24. podkreśla, że dialogi na temat praw człowieka mają stanowić centralny element zestawu narzędzi w ramach polityki zagranicznej UE, a zatem nie mogą być celem samym w sobie; ponownie podkreśla, że zgodnie z art. 21 TUE wartości, na których opiera się Unia, muszą przyświecać wszystkim aspektom jej polityki zewnętrznej; wzywa zatem ESDZ i Radę do wypracowania lepszej równowagi między dyplomacją, interesami i wartościami, lepiej odzwierciedlającej cele w dziedzinie praw człowieka przyświecające działaniom zewnętrznym UE, z większym naciskiem na perspektywę długoterminową; przypomina w związku z tym, że poszanowanie praw człowieka musi być jednym z podstawowych warunków wsparcia UE dla państw trzecich;

Multilateralizm i sprawiedliwość międzynarodowa

25. zauważa, że Organizacja Narodów Zjednoczonych, podstawowe i powszechne forum budowania międzynarodowego konsensusu w sprawie pokoju i bezpieczeństwa, zrównoważonego rozwoju oraz poszanowania praw człowieka i prawa międzynarodowego, obchodziła w 2020 r. 75. rocznicę istnienia; wzywa UE i jej państwa członkowskie do utrzymania żywotnego poparcia dla ONZ oraz do kontynuowania wysiłków na rzecz tego, aby na forum ONZ i na innych forach wielostronnych przemawiać jednym głosem; zwraca uwagę na wyzwania związane z powszechnym korzystaniem z praw człowieka i podkreśla potrzebę bardziej inkluzywnego i efektywnego multilateralizmu i współpracy międzynarodowej; podkreśla kluczową rolę organów ONZ jako forum na rzecz pokoju, rozwiązywania konfliktów i ochrony praw człowieka oraz apeluje o wzmożenie działań i zwiększenie zasobów w tej dziedzinie; z zadowoleniem przyjmuje wezwanie sekretarza generalnego ONZ do działania na rzecz praw człowieka;

26. wyraża ubolewanie z powodu utrzymującej się praktyki stosowania podwójnych standardów przez niektóre kraje w zakresie traktowania sytuacji w zakresie praw człowieka na świecie; potępia coraz liczniejsze próby podważania funkcjonowania organów ONZ, w szczególności Rady Praw Człowieka, poprzez kwestionowanie powszechnego charakteru praw człowieka oraz próby zakłócania międzynarodowego ładu opartego na zasadach; ubolewa, że kraje, w których panują reżimy autokratyczne i gdzie powtarzają się przypadki łamania praw człowieka, stały się częścią Rady Praw Człowieka, a także ubolewa nad ich rażącym lekceważeniem zobowiązań w zakresie praw człowieka i ich godnymi ubolewania wynikami we współpracy w ramach mechanizmów ONZ ustanowionych przez Radę Praw Człowieka; apeluje w związku z tym o gruntowną reformę Rady Praw Człowieka, w tym ustalenie jasnych kryteriów dla jej członków; apeluje w szczególności do ESDZ, aby zainicjowała działania na rzecz przyjęcia skoordynowanego stanowiska przez UE i państwa członkowskie w sprawie członkostwa w Radzie Praw Człowieka ONZ oraz by przewodziła tym działaniom, co sprzyjałoby większej przejrzystości w procesie wyborczym, zwłaszcza przez upublicznienie sposobu głosowania przez państwa

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

członkowskie i uzasadnienie dla oddawanych przez nie głosów; podkreśla ponadto potrzebę prawdziwie konkurencyjnego procesu poprzez zagwarantowanie, że trzy regionalne bloki, w których obecne są państwa członkowskie, będą wystawiać więcej kandydatów niż liczba dostępnych mandatów, oraz poprzez zwiększenie odpowiedzialności kandydatów dzięki kontroli ich dobrowolnych zobowiązań i osiągnięć we współpracy z Radą Praw Człowieka i organami traktatowymi ONZ oraz w ramach specjalnych procedur;

27. zdecydowanie potępia wszelkie ataki na osoby sprawujące mandat w ramach specjalnych procedur ONZ oraz na niezależność i bezstronność ich mandatów; podkreśla, że suwerenność państwa nie może służyć jako pretekst do unikania monitorowania praw człowieka przez społeczność międzynarodową, ponieważ zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 60/251 na każdym państwie, niezależnie od jego systemu politycznego, gospodarczego i kulturowego, ciąży obowiązek i odpowiedzialność za promowanie i ochronę wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności dla wszystkich, a Rada Praw Człowieka powinna zajmować się przypadkami łamania praw człowieka;

28. wzywa państwa członkowskie i demokratycznych partnerów UE do zdecydowanego przeciwdziałania takim próbom i bardziej stanowczym reakcji na poważne pogwałcenia międzynarodowych praw człowieka; wzywa Radę i państwa członkowskie do przeprowadzenia reformy instytucji wielostronnych w celu zwiększenia ich odporności i zdolności do podejmowania bardziej spójnych i elastycznych decyzji;

29. podkreśla potrzebę odpowiedniego finansowania wszystkich organów ONZ zajmujących się prawami człowieka, zwłaszcza organów traktatowych i specjalnych procedur; w tym celu wzywa sekretarza generalnego ONZ do zapewnienia odpowiednich środków z budżetu ONZ i wzywa państwa członkowskie UE do zwiększenia ich dobrowolnych wkładów;

30. podkreśla potrzebę przeprowadzenia bezstronnego, sprawiedliwego i przejrzystego przeglądu wniosków o status konsultacyjny w Radzie Społeczno-Gospodarczej ONZ, składanych przez organizacje pozarządowe; popiera apel UE o zatwierdzenie długo oczekujących wniosków niektórych renomowanych organizacji pozarządowych;

31. potępia represje i akty zastraszania około 240 członków społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka i dziennikarzy w 45 krajach za współpracę z ONZ w ostatnim roku, jak donosi sekretarz generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych; wzywa UE i państwa członkowskie, aby podjęły zdecydowane działania przeciwko takim represjom, w tym poprzez globalne démarches wobec tych krajów, oraz by wprowadziły wszelkie możliwe środki przyczyniające się do zapewnienia bezpiecznej i otwartej przestrzeni do interakcji osób i organizacji społeczeństwa obywatelskiego z ONZ, jej przedstawicielami i mechanizmami;

32. ponownie wyraża niezachwiane poparcie dla Międzynarodowego Trybunału Karnego (MTK) jako jedynej instytucji międzynarodowej zdolnej do ścigania sprawców niektórych z najbardziej odrażających zbrodni na świecie i zadośćuczynienia ofiarom; podkreśla niezależność i bezstronność MTK; wzywa UE i państwa członkowskie do zapewnienia MTK odpowiednich środków finansowych, by umożliwić mu realizację jego zadań; popiera powszechność statutu rzymskiego i wzywa UE do włączenia do umów zawieranych z państwami trzecimi specjalnej klauzuli dotyczącej jego ratyfikacji i wdrożenia; zwraca się do UE o zacieśnienie współpracy z krajami, które nie przystąpiły jeszcze do statutu rzymskiego; zdecydowanie potępia wszelkie ataki na personel lub niezależność MTK; stwierdza, że próby podważenia wiarygodności i zasadniczej roli MTK stanowią ataki na multilateralizm i jako takie powinny być kwestionowane przez UE i jej państwa członkowskie, również w przypadku, gdy są inicjowane ze strony bliskich krajów partnerskich; podkreśla, że aby MTK mógł wykonywać swoje zadania, musi zyskać pełny dostęp do państw, które są przedmiotem postępowania; podkreśla potencjał innych innowacyjnych narzędzi do pociągania do odpowiedzialności sprawców zbrodni międzynarodowych, w tym jurysdykcji uniwersalnej w sądach na szczeblu krajowym; w tym kontekście zwraca uwagę na toczące się dyskusje w Komisji Prawa Międzynarodowego ONZ w sprawie immunitetu urzędników państwowych i wzywa do podjęcia działań następczych; wzywa UE do dalszego budowania zdolności na szczeblu krajowym w państwach trzecich, przy jednoczesnym wspieraniu międzynarodowych trybunałów i mechanizmów karnych, a także platform i organizacji zajmujących się zwalczaniem bezkarności, takich jak Koalicja na rzecz Międzynarodowego Trybunału Karnego;

33. ponawia apel o podjęcie działań w celu zwalczania bezkarności i promowania rozliczalności w regionach i krajach dotkniętych konfliktami; odnotowuje przyjęcie przez Parlament i Radę projektu pilotażowego dotyczącego europejskiego obserwatorium ds. walki z bezkarnością; w związku z tym wzywa Komisję i ESDZ do wdrożenia podobnych narzędzi w celu wzmocnienia pozycji ofiar i wspierania ich poprzez dostęp do środków odwoławczych i odszkodowań, w tym również w związku z korupcją;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

Konkretne wyzwania dotyczące praw człowieka

COVID-19

34. podkreśla, że COVID-19 znacznie nasilił współczesne tendencje w nieliberalnych demokracjach i reżimach autokratycznych do osłabiania demokracji; ubolewa nad nadużywaniem przez te reżimy kryzysu epidemiologicznego w celu dalszego ograniczania wolności słowa, zgromadzeń, religii i przekonań poprzez ograniczanie funkcjonowania instytucji demokratycznych i tłumienie sprzeciwu, w tym ograniczanie wolności mediów zarówno w internecie, jak i poza nim, a także kampanie zniesławiające wymierzone w krytyków i sygnalistów; ubolewa również nad faktem, że systemy te dążą też do dyskryminacji zmarginalizowanych grup społecznych, zwłaszcza ludności tubylczej i innych mniejszości, do masowego korzystania z narzędzi inwigilacji i kampanii dezinformacyjnych, ograniczania dostępu do informacji, w szczególności pochodzących z pluralistycznych i niezależnych mediów, poprzez powszechne wyłączanie internetu, ograniczanie przepustowości pasma i blokowanie treści, a także do wdrażania środków nadzwyczajnych bez jasnych kryteriów ich odwoływania, ograniczania demokratycznego przebiegu wyborów oraz wykorzystywania selektywnego dostępu do opieki zdrowotnej jako środka dyskryminacji niektórych grup ludności;

35. dostrzega istotną rolę odgrywaną przez obrońców praw człowieka w reagowaniu na pandemię COVID-19 przez podejmowanie wielu nowych działań oprócz codziennej pracy na rzecz praw człowieka, a to pomimo znaczącego i nieproporcjonalnego ryzyka, z jakim mają do czynienia; z zaniepokojeniem zauważa, że rządy na całym świecie wykorzystały pandemię, aby podjąć działania wymierzone przeciwko obrońcom praw człowieka: odmawiały uwolnienia ich z więzień, przedłużały ich zatrzymanie bez prawa kontaktu, ograniczały wizyty w więzieniach oraz skazywały ich na podstawie sfabrykowanych oskarżeń na rozprawach przy drzwiach zamkniętych;

36. podkreśla, że pandemia COVID-19 negatywnie wpłynęła na prawa gospodarcze i społeczne w większości państw na świecie, a kryzys zdrowotny i następujący po nim kryzys gospodarczy spowodowały wzrost nierówności w obrębie krajów i między nimi; potępia podejmowane ciągle przez władze próby uniemożliwienia międzynarodowym śledczym uzyskania istotnych informacji na temat przyczyn i rozprzestrzeniania się COVID-19; zwraca uwagę na wysoce negatywne konsekwencje COVID-19, które w niewspółmiernie dotkliwszy sposób wpłynęły na grupy znajdujące się w trudnej sytuacji, w tym na kobiety, osoby LGBTIQ, osoby ubogie, dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, migrantów, uchodźców, osoby ubiegające się o azyl, mniejszości religijne, wyznaniowe i inne, pracowników nieformalnych oraz osoby przebywające w więzieniach lub aresztach; podkreśla, że grupy znajdujące się w trudnej sytuacji są również bardziej dotknięte negatywnymi skutkami gospodarczymi i społecznymi pandemii, a także ograniczeniami w dostępie do opieki zdrowotnej i edukacji; z zaniepokojeniem odnotowuje nasilenie nietolerancji, dyskryminacji i mowy nienawiści wobec niektórych grup szczególnie wrażliwych, w szczególności grup mniejszościowych, a także ograniczanie podstawowych wolności;

37. podkreśla, że UE powinna zwiększyć swoje wsparcie, aby przeciwdziałać negatywnym skutkom COVID-19, zwłaszcza wśród grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji; w tym celu wzywa UE, aby w trybie pilnym zintensyfikowała wysiłki zmierzające do wyeliminowania alarmującej nierównowagi w globalnej dystrybucji szczepionek poprzez m.in. transfer technologii i wzrost produkcji lokalnej, w tym również za pośrednictwem bazy danych o technologiach związanych z COVID-19 (C-TAP), aby sprawić, że szczepionki będą dostępne i przystępne dla jak największej liczby ludzi, a tym samym aby UE wypełniła swoje wcześniejsze zobowiązanie do uznania szczepionki przeciwko COVID-19 za światowe dobro publiczne; podkreśla znaczenie wysiłków na rzecz wzmocnienia systemów edukacji i opieki zdrowotnej, aby były odporne na zagrożenia w przyszłości; apeluje do UE i jej państw członkowskich o większe finansowanie świadczenia podstawowych publicznych usług zdrowotnych; podkreśla w tym kontekście znaczenie ochrony socjalnej; w tym celu wzywa do zwiększenia wsparcia dla innowacyjnych technologii i z zadowoleniem przyjmuje odpowiedź inicjatywy „Drużyna Europy”; uznaje prawo do zdrowia fizycznego i psychicznego, które w wielu krajach nadal jest przyczyną napiętnowania i dyskryminacji, oraz wskazuje, że pandemia COVID-19 ujawniła ogromne zaniedbania w zapewnieniu opieki w zakresie zdrowia psychicznego;

Obrońcy praw człowieka

38. pochwała ważną pracę podejmowaną na całym świecie przez wszystkich obrońców praw człowieka, którzy czasami ponoszą najwyższe koszty, i korzysta z tej okazji, aby docenić wkład wszystkich obrońców praw człowieka w ruch na rzecz praw człowieka; ponownie podkreśla, że obrońcy praw człowieka są często jedynymi interlokutorami zdolnymi do prowadzenia monitoringu na miejscu i ochrony praw człowieka na terytoriach okupowanych lub zaanektowanych, zwłaszcza na obszarach objętych tzw. zamrożonymi konfliktami, gdzie zarówno społeczność międzynarodowa, jak i UE mają ograniczone możliwości działania;

39. wyraża poważne zaniepokojenie niepewną sytuacją obrońców praw człowieka i ubolewa nad faktem, że są oni ofiarami narastającej przemocy, w tym celowych zabójstw; zwraca uwagę, że w niektórych krajach występują niepokojące przypadki prześladowania, nękania, zastraszania, porywania i pozasadowych egzekucji obrońców praw człowieka; podkreśla szczególnie trudną sytuację obrońców praw kobiet i pracowników, praw środowiskowych i praw ludów tubylczych, którą to sytuację dodatkowo pogorszyła pandemia COVID-19; wyraża ubolewanie z powodu coraz częstszych

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

wykorzystywania technik, takich jak kampanie nękania, kryminalizacji i zniesławienia, bezpodstawnych aresztowań i nieograniczonego przetrzymywania w nieludzkich warunkach, do uciszania obrońców praw człowieka, często na podstawie niejasno sformułowanych zarzutów o terroryzm; ponawia swój apel do delegatur UE i ambasad państw członkowskich w państwach trzecich o śledzenie rozwoju sytuacji i analizę wyzwań związanych z prawem do propagowania i ochrony praw człowieka oraz o poszukiwanie i pozyskiwanie informacji na temat sytuacji obrońców praw człowieka i reagowanie na nie, regularne odwiedzanie obrońców praw człowieka w więzieniach, monitorowanie ich procesów oraz wspieranie ich dostępu do wymiaru sprawiedliwości i ochrony; ponadto wzywa UE i jej państwa członkowskie, by opracowały strategię ambitnych działań UE w odpowiedzi na rosnącą liczbę ataków na obrońców praw człowieka;

40. pilnie apeluje o utworzenie ogólnounijnego programu wydawania wiz krótkoterminowych w celu tymczasowej relokacji obrońców praw człowieka, w szczególności przez włączenie instrukcji do podręcznika wizowego UE oraz zmianę instrumentów prawnych dotyczących wiz, zwłaszcza unijnego kodeksu wizowego; ubolewa nad brakiem postępów w tej kwestii w ciągu ostatniego roku i wzywa do dokonania ponownej merytorycznej analizy bardziej skoordynowanej polityki UE w zakresie wydawania przez państwa członkowskie wiz nadzwyczajnych obrońcom praw człowieka;

41. apeluje o zwiększenie nadzoru Parlamentu Europejskiego nad działaniami delegatur UE skierowanymi przeciwko łamaniu i naruszaniu praw człowieka w państwach trzecich oraz o podejmowanie konkretnych i stanowczych środków wówczas, gdy nie są one w stanie wywiązywać się z obowiązków w tej dziedzinie; podkreśla potrzebę zagwarantowania delegaturom UE wszelkich niezbędnych i odpowiednich zasobów oraz zdolności do skutecznego działania na rzecz praw człowieka w państwach trzecich;

42. zdecydowanie potępia zabójstwa obrońców praw człowieka na całym świecie i domaga się wymierzenia sprawiedliwości i egzekwowania rozliczalności za te ataki na najwyższym szczeblu podejmowania decyzji; podkreśla, że większość z tych obrońców praw człowieka była zaangażowana w ochronę swojej ziemi i środowiska naturalnego oraz obronę praw społeczności tubylczych; ponawia swój apel o zapewnienie pełnego przestrzegania zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody, zgodnie z konwencją nr 169 Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej; podkreśla potrzebę poprawy dostępu do wymiaru sprawiedliwości na całym świecie w celu zwalczania powszechnej bezkarności za takie zabójstwa; zauważa jednak, że potrzebne są znacznie szersze zakrojone działania nie tylko w kwestii reparacji i zadośćuczynienia, ale także prewencji, m.in. poprzez wzmocnienie krajowych planów ochrony obrońców praw człowieka w państwach trzecich;

Wolność wypowiedzi, pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się

43. podkreśla, że niedawne rewelacje, na przykład dotyczące systemu Pegasus firmy NSO, potwierdzają, że szpiegowanie między innymi obrońców praw człowieka i dziennikarzy jest niezwykle niepokojące i wydaje się potwierdzać niebezpieczeństwa związane z niewłaściwym wykorzystywaniem technologii nadzoru do naruszania praw człowieka; wzywa do promowania bezpiecznej i otwartej przestrzeni oraz zwiększenia zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka, dziennikarzy i innych zainteresowanych osób w celu ochrony ich przed cybernawigacją i ingerencją; podkreśla potrzebę solidniejszych przepisów krajowych i międzynarodowych w tej dziedzinie;

44. wyraża poważne zaniepokojenie szczególnymi ograniczeniami wolności wypowiedzi, pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się oraz podkreśla potrzebę ich zagwarantowania i poszanowania; przypomina o konkretnych wyzwaniach dotyczących wolności opinii i wypowiedzi oraz ich związku ze swobodnym dostępem do informacji, w tym dostępem do niezależnych i wiarygodnych informacji w internecie i poza nim;

45. zauważa, że niezależne dziennikarstwo i istnienie wiarygodnych kanałów medialnych nigdy wcześniej nie były tak istotne dla utrzymania bezpiecznych, zdrowych i dobrze funkcjonujących społeczeństw, a także podkreśla potrzebę większego wsparcia publicznego na rzecz niezależnego dziennikarstwa na całym świecie; potępia nasilenie się nękania prawnego i restrykcyjne przepisy jako środki uciszania krytycznych głosów, np. za pomocą strategicznego powództwa zmierzającego do stłumienia debaty publicznej oraz kryminalizacji zniesławienia w internecie i poza nim, co jest wykorzystywane do skłonienia dziennikarzy, sygnalistów i obrońców praw człowieka do zaprzestania dochodzeń w sprawie korupcji i innych kwestii leżących w interesie publicznym w wielu krajach oraz do nieujawniania takich przypadków; przypomina o potrzebie zapewnienia przejrzystości własności mediów, w tym akcjonariuszy, z uwagi na ich rolę w gwarantowaniu pluralizmu mediów;

46. ponownie zwraca uwagę na konkretne wyzwania związane z wolnością zrzeszania się, wynikające z restrykcyjnego ustawodawstwa, takiego jak ustawodawstwo antyterrorystyczne, antyekstremistyczne i antykorupcyjne skierowane przeciwko organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, oraz wynikające z tego ryzyko nakładania uciążliwych wymogów rejestracji, finansowania i sprawozdawczości jako formy kontroli państwowej, a także inne środki, takie jak tłumienie

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

demonstracji przy użyciu siły, nękanie i arbitralne zatrzymania; potępia tego rodzaju nadużywanie uprawnień ustawodawczych i policyjnych lub środków bezpieczeństwa w celu ograniczenia prawa do protestów; podkreśla, że w latach 2020 i 2021 sfłuniono dziesiątki demonstracji, w tym również dochodziło do zabójstw demonstrantów i arbitralnych zatrzymań setek pokojowych demonstrantów, z których wielu było poddawanych torturom i brutalnemu traktowaniu oraz zmuszonych do zapłaty wysokich grzywn w procesach bez gwarancji minimalnych standardów proceduralnych; potępia naruszenia prawa do rokowań zbiorowych, konsultacji i uczestnictwa pracowników i związków zawodowych;

47. wyraża poważne zaniepokojenie ograniczaniem wolności akademickiej oraz nasileniem cenzury i pozbawiania wolności naukowców na całym świecie, co w sposób istotny wpływa na prawo do edukacji; wzywa UE i jej państwa członkowskie do nasilenia wysiłków dyplomatycznych przez dwustronne i wielostronne zaangażowanie wobec gróźb lub ataków na wolność akademicką ze strony podmiotów państwowych i niepaństwowych; wzywa ESDZ i Komisję do ponownego rozpatrzenia mechanizmów wsparcia i ochrony dostępnych dla obrońców praw człowieka, aby rozwinąć zdolność do identyfikacji i udzielania pomocy, w tym nadzwyczajnej ochrony i wsparcia, w przypadkach ataków na wolność nauki; apeluje do Komisji o zapewnienie stałego wsparcia na wysokim szczeblu Wspólnemu Centrum Uniwersytetów Europejskich na rzecz Praw Człowieka i Demokracji oraz organizacji Global Campus of Human Rights, będącym sztandarowym wyrazem wsparcia UE dla edukacji w dziedzinie praw człowieka na całym świecie;

48. potępia coraz częściej stosowaną przez państwa autorytarne praktykę polegającą na organizacji największych wydarzeń sportowych lub kulturalnych w celu zwiększenia swojej międzynarodowej legitymacji przy jednoczesnym dalszym nakładaniu ograniczeń na krajowych przeciwników politycznych; wzywa UE i jej państwa członkowskie do współpracy z krajowymi federacjami sportowymi, podmiotami korporacyjnymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w zakresie sposobów ich udziału w takich wydarzeniach, w tym w zimowych igrzyskach olimpijskich w Pekinie w 2022 r.; apeluje o opracowanie unijnych ram polityki dotyczących sportu i praw człowieka;

Prawo do bezpiecznego i zdrowego środowiska

49. przyznaje, że zmiana klimatu jest jednym z największych zagrożeń dla praw człowieka naszego pokolenia i przyszłych pokoleń, stwarzającym poważne ryzyko dla podstawowych praw: do życia, zdrowia, pożywienia, mieszkania i odpowiedniego standardu życia jednostek i społeczności; podkreśla, że rządy mają obowiązki w zakresie praw człowieka i zrównoważonego rozwoju; ma świadomość bliskiej zależności między prawami człowieka, zdrowym środowiskiem, różnorodnością biologiczną i przeciwdziałaniem zmianie klimatu oraz z zadowoleniem przyjmuje apel ONZ o globalne uznanie prawa do bezpiecznego, czystego, zdrowego i zrównoważonego środowiska; podkreśla kluczową rolę, jaką w ochronie środowiska naturalnego odgrywają obrońcy praw człowieka w dziedzinie środowiska naturalnego oraz ludność lokalna i tubylcza, pomimo częstych gróźb użycia przemocy ze strony podmiotów odpowiedzialnych za praktyki szkodliwe dla środowiska i czerpiących z nich korzyści; zachęca UE i jej państwa członkowskie, aby propagowały uznanie ekobójstwa za przestępstwo międzynarodowe na mocy Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego, oraz zwraca się do Komisji o zbadanie znaczenia ekobójstwa w kontekście prawa i dyplomacji UE; apeluje do UE i państw członkowskich o podjęcie odważnych inicjatyw na rzecz zwalczania bezkarności sprawców przestępstw przeciwko środowisku na szczeblu globalnym;

50. podkreśla obowiązki i odpowiedzialność państw i innych podmiotów odpowiedzialnych, w tym przedsiębiorstw, w zakresie łagodzenia skutków zmiany klimatu, zapobiegania jej negatywnym skutkom dla praw człowieka oraz degradacji i utraty różnorodności biologicznej, a także promowania odpowiednich, wystarczająco ambitnych i niedyskryminacyjnych strategii politycznych zapewniających udział obywateli i dostęp do skutecznych środków zaradczych oraz współmiernych do zobowiązań w zakresie praw człowieka; wzywa UE, by dążyła do przeciwdziałania skutkom globalnego kryzysu klimatycznego, m.in. przez wprowadzanie skutecznych i zrównoważonych działań politycznych, oraz by przestrzegwała celów porozumienia paryskiego; ponawia swój apel do UE i jej państw członkowskich o wzmocnienie powiązań między prawami człowieka a środowiskiem w ich działaniach zewnętrznych oraz o zapewnienie skutecznej ochrony obrońcom praw człowieka i praw środowiskowych;

51. zwraca szczególną uwagę na związek między eksploatacją zasobów a finansowaniem konfliktów, wojen i przemocy oraz uznaje, że środowiskowe skutki zmiany klimatu mogą pogłębić zjawisko migracji i przymusowych wysiedleń;

52. podkreśla, że ludy tubylcze są często pierwszymi ofiarami wylesiania, które zagraża ich prawom m.in. do ziemi i dostępowi do kluczowych zasobów; podkreśla w związku z powyższym prawo do określania i ustanawiania priorytetów i strategii własnego rozwoju oraz korzystania z własnej ziemi, własnego terytorium i innych zasobów; przypomina, że bezkarność w przypadku naruszeń praw ludów tubylczych przyczynia się do wylesiania, w związku z czym uważa, że niezbędne jest pociągnięcie do odpowiedzialności podmiotów winnych tych naruszeń;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

Prawa kobiet, wzmocnienia pozycji kobiet i równość płci

53. podkreśla kluczowe znaczenie wspierania praw kobiet i z zadowoleniem przyjmuje plan działania na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w działaniach zewnętrznych na lata 2021–2025 (GAP III) jako znak zaangażowania UE w tej dziedzinie; podkreśla ważną rolę liderów politycznych i aktywistek obywatelskich w ruchach politycznych, społecznych i ekologicznych oraz ubolewa nad faktem, że kobiety często stają się ofiarami przemocy zarówno ze względu na płeć, jak i z powodu swojej działalności, która może ich kosztować życie;

54. przypomina, że konwencja stambulska, jako pierwszy powszechnie wiążący traktat na rzecz walki z przemocą wobec kobiet i dziewcząt oraz przemocą domową, stanowi punkt odniesienia dla standardów międzynarodowych, które należy jeszcze ratyfikować i wdrożyć;

55. uznaje nieproporcjonalny wpływ, jaki pandemia wywarła na kobiety, zwłaszcza w odniesieniu do nasilenia przemocy motywowanej płcią w wyniku wprowadzenia ograniczeń w przemieszczaniu się; ubolewa nad faktem, że również w UE kobiety nadal stanowią większość ofiar przemocy ze względu na płeć, takiej jak przemoc domowa oraz przemoc seksualna i wykorzystywanie seksualne, w tym okaleczanie żeńskich narządów płciowych, oraz spotykają się z dyskryminacją w życiu politycznym i zawodowym, a także w dostępie do edukacji i opieki zdrowotnej; podkreśla, że świadczenie opieki, ochrona i dostęp do wymiaru sprawiedliwości dla ofiar przemocy uwarunkowanej płcią i handlu ludźmi znacznie się pogorszyły w wyniku pandemii; wzywa UE do promowania opracowywania planów i protokołów pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych zarówno w ONZ, jak i w krajach partnerskich w celu dostosowania programów pomocy do okoliczności pandemii, jej następstw i przyszłych kryzysów; z zadowoleniem przyjmuje wspólne wysiłki i inwestycje UE, wraz z ONZ, na rzecz uruchomienia inicjatywy „Spotlight”, która ma wyeliminować wszelkie formy przemocy wobec kobiet i dziewcząt;

56. wyraża ubolewanie, że ogólny postęp w obszarze praw kobiet znacznie odbiega od zobowiązań państw członkowskich ONZ zawartych w deklaracji pekińskiej z 1995 r. i wyraża zaniepokojenie tendencją do regresu osiągniętych dotąd postępów; jest niezwykle zaniepokojony ograniczaniem prawa każdej jednostki do samodzielnego decydowania w kwestiach związanych z własną seksualnością, a także zdrowiem i prawami seksualnymi i reprodukcyjnymi, bez przymusu i dyskryminacji, w szczególności w odniesieniu do bezpieczeństwa i wolnego dostępu do legalnej aborcji; potępia wszelkie próby wycofania dotychczasowych uprawnień i zabezpieczeń w dziedzinie praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, a także przepisy, strategie polityczne i praktyki, które nadal odbierają lub ograniczają takie prawa w wielu krajach na świecie; podkreśla, że wszystkim ludziom należy zagwarantować dostęp do praw reprodukcyjnych i seksualnych oraz zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego oraz prawo do edukacji, informacji, planowania rodziny, nowoczesnych metod antykoncepcji, bezpiecznej i legalnej aborcji oraz opieki zdrowotnej nad matkami oraz w okresie przed- i pourodzeniowym; zwraca się do UE i jej państw członkowskich o potwierdzenie niezbywalnych praw kobiet do integralności cielesnej, godności i samodzielnego decydowania oraz o obronę uniwersalności i niepodzielności wszystkich praw człowieka we wszystkich kontekstach, a także o promowanie praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego w ramach międzynarodowych zobowiązań i w zgodzie z celami zrównoważonego rozwoju ONZ;

57. wyraża poważne zaniepokojenie stosowaniem przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć jako narzędzia wojny; podkreśla, że przestępstwa seksualne oraz przemoc uwarunkowana płcią zostały sklasyfikowane w statucie rzymskim jako zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości lub czyny mające znamiona ludobójstwa lub tortur; apeluje o skoordynowane działanie zmierzające do tego, aby położyć kres stosowaniu przemocy seksualnej jako narzędzia wojny; apeluje do UE o zwalczanie bezkarności w przypadku naruszeń praw seksualnych i reprodukcyjnych w sytuacjach konfliktu oraz popiera prawa kobiet i dziewcząt do prawdziwych, skutecznych środków odwoławczych i odszkodowań za naruszenia tych praw;

58. podkreśla, że według szacunków opublikowanych przez Światową Organizację Zdrowia średnio co trzecia kobieta (30 %) na całym świecie doświadcza na przestrzeni swojego życia przemocy fizycznej lub seksualnej w związku intymnym lub przemocy seksualnej ze strony osoby niebędącej partnerem; podkreśla, że najczęściej do tej przemocy dochodzi w związkach intymnych; podkreśla, że każdego dnia 137 kobiet ginie z rąk członków rodziny; wzywa UE i podmioty globalne, aby zdecydowanie potępiły przemoc w związkach intymnych oraz by wykorzystwały wszystkie dostępne instrumenty w celu zapobiegania tej formie przemocy, ochrony ofiar i ścigania sprawców; potępia przestępstwa popełniane wobec dziewcząt i kobiet przez członków rodziny w następstwie jakoby niewłaściwego zachowania lub rzekomego naruszenia dobrego imienia rodziny;

59. zauważa, że w 2020 r. doszło do znacznego pogorszenia się sytuacji ofiar handlu ludźmi, z których większość to kobiety, ponieważ wskutek pandemii COVID-19 osoby te znalazły się w jeszcze trudniejszej sytuacji; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie unijnej strategii zwalczania handlu ludźmi (2021–2025); podkreśla szczególną potrzebę nasilenia walki z handlem ludźmi i zaangażowanymi weń zorganizowanymi grupami przestępczymi; podkreśla, że identyfikacja

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

ofiar handlu ludźmi stała się jeszcze bardziej skomplikowana podczas pandemii COVID-19; wobec tego wzywa UE i jej państwa członkowskie do wzmoczenia wysiłków na rzecz międzynarodowej współpracy sądowej i organów ścigania, aby zapobiegać handlowi ludźmi i rozpoznawać jego ofiary bez ich kryminalizacji oraz zapewniać im niezbędne wsparcie zdrowotne i psychologiczne, w ścisłej współpracy z Biurem NZ ds. Narkotyków i Przeszłości, organizacjami pozarządowymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego zajmującymi się ochroną ofiar;

60. potępia komercyjną praktykę macierzyństwa zastępczego – globalne zjawisko, które naraża kobiety na całym świecie na wykorzystywanie i handel ludźmi, szczególnie kobiety w trudnej sytuacji finansowej i społecznej; podkreśla poważny wpływ tej praktyki na kobiety, prawa kobiet, zdrowie kobiet i równość płci oraz zwraca uwagę na jej skutki transgraniczne; apeluje o europejskie ramy prawne w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom komercyjnego macierzyństwa zastępczego;

Prawa dziecka

61. przypomina, że prawa dziecka nie mają granic, i wzywa do stosowania systematycznego i spójnego podejścia do promowania i obrony praw dziecka w Europie i poza nią, zgodnie z Konwencją ONZ o prawach dziecka i Agendą 2030;

62. ponawia swój apel do UE i jej państw członkowskich o zwiększenie starań na rzecz wyeliminowania wszelkich form wykorzystywania dzieci; wyraża zadowolenie z powodu przyjętej niedawno strategii UE na rzecz praw dziecka (2021–2024); podkreśla jednak, że dzieci nadal padają ofiarą przemocy, przedwczesnych i przymusowych małżeństw, przymusowego nawracania, prostytucji, pornografii dziecięcej i pedofilii, wykorzystywania seksualnego, w tym okaleczania narządów płciowych, handlu ludźmi, przymusowego odbierania rodzicom, pracy dzieci i werbunku dzieci-żołnierzy, cierpią też nadal z powodu braku dostępu do edukacji i opieki zdrowotnej oraz z powodu niedożywienia i ubóstwa, w szczególności podczas kryzysów humanitarnych i konfliktów zbrojnych; przypomina, że rok 2021 jest Międzynarodowym Rokiem Eliminacji Pracy Dzieci; wzywa do włączenia praw dziecka i agendy ONZ w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych do wszystkich polityk zewnętrznych UE; apeluje do UE o zapewnienie pełnej spójności polityki handlowej i rozwojowej w celu wyeliminowania pracy dzieci; w związku z tym podkreśla pilotażowy wielostronny dialog na temat zrównoważonej gospodarki kakaowej; wzywa państwa członkowskie do wypełnienia swoich zobowiązań w kwestii ochrony dzieci zagranicznych bojowników będących obywatelami UE;

63. apeluje do UE o uwzględnianie praw dziecka i ochrony dzieci we wszystkich obszarach polityki zewnętrznej UE, w tym w kontekście dialogów dotyczących praw człowieka, umów międzynarodowych i handlowych, Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej oraz Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”); podkreśla potrzebę śledzenia wszystkich interwencji UE mających znaczenie dla dzieci oraz zapewnienia pełnego wdrożenia podejścia do praw dziecka opartego na zasadzie „nie szkodzić”;

Handel ludźmi i praca przymusowa

64. potępia wszelkie formy handlu ludźmi, pracy przymusowej i współczesnego niewolnictwa, których ofiarami są liczne zróżnicowane społeczności, w tym kobiety, dzieci, imigranci i pracownicy wykwalifikowani; przypomina państwom członkowskim o konieczności ścigania i karania sprawców tego rodzaju działań zarówno w państwach pochodzenia, jak i w społecznościach o międzynarodowej mobilności; podkreśla konieczność starannego monitorowania i audytu poszanowania praw człowieka i praw pracowniczych przy wnoszeniu wkładów na niezbędne usługi w państwach trzecich, które ich potrzebują, aby zapobiec ich świadczeniu na niepewnych warunkach i z naruszeniem praw człowieka; apeluje do UE i jej państw członkowskich o przewożenie działaniom na forach międzynarodowych w celu wyeliminowania wszelkich form handlu ludźmi, pracy przymusowej i współczesnego niewolnictwa, które oprócz tego, że są godnymi potępiania przestępstwami, stanowią również przyczynę przepływów migracyjnych odbywających się w niepewnych warunkach powodujących zagrożenia i cierpienia; z uwagi na poważny charakter tych aktów przemocy apeluje do UE o włączenie do umów już zawartych oraz negocjowanych z państwami trzecimi specjalnej klauzuli potępiającej i odrzucającej wszelkie formy handlu ludźmi, pracy przymusowej i współczesnego niewolnictwa w bardzo zróżnicowanych społecznościach, obejmujących między innymi kobiety, dzieci, imigrantów i pracowników wykwalifikowanych;

Nietolerancja i dyskryminacja

65. ponownie zdecydowanie potępia dyskryminację, ksenofobię, nietolerancję, prześladowania i zabójstwa ze względu na rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, klasę społeczną, niepełnosprawność, kastę, religię, przekonania, wiek, orientację seksualną i tożsamość płciową, które nadal stanowią poważny problem w wielu krajach; podkreśla głęboko nieproporcjonalny wpływ pandemii COVID-19 na dyskryminację rasową i etniczną, ksenofobię i powiązaną z nią nietolerancję; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie unijnego planu działania na rzecz zwalczania rasizmu na lata

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

2020–2025, w którym uwzględniono nie tylko wymiar indywidualny i społeczny, ale także strukturalny charakter tego zjawiska; podkreśla, że rasizm, dyskryminacja, ksenofobia i związana z nimi nietolerancja nadal stanowią plagę w wielu państwach na świecie, pomimo 20 lat wysiłków od momentu przyjęcia deklaracji durbańskiej i programu działania w 2001 r., oraz wzywa do stosowania wobec tych zjawisk podejścia „zero tolerancji”; wzywa rządy, organizacje regionalne, społeczeństwo obywatelskie i inne zainteresowane strony, by podwoiły wysiłki na rzecz skutecznego wdrożenia deklaracji oraz by opracowały i wdrożyły plany działania służące zwalczaniu rasizmu, dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji; wzywa UE, by zorganizowała światowy szczyt przeciw rasizmowi, który będzie poświęcony zwalczaniu rasizmu i dyskryminacji na świecie, we współpracy z partnerami o podobnych poglądach i organizacjami międzynarodowymi, takimi jak OBWE, ONZ, Unia Afrykańska, Organizacja Państw Amerykańskich i Rada Europy;

66. ubolewa, że ludy tubylcze na całym świecie nadal padają ofiarą powszechnej i systematycznej dyskryminacji i prześladowań, w tym przymusowych wysiedleń, arbitralnych aresztowań i zabójstw obrońców praw człowieka i osób zajmujących się obroną ziemi; ponownie apeluje do UE, państw członkowskich i ich partnerów będących członkami społeczności międzynarodowej o podjęcie wszelkich niezbędnych środków mających na celu uznanie, ochronę i wspieranie praw ludów tubylczych, w tym ich praw do ich języka, ziemi, terytoriów i zasobów, a także utworzenie mechanizmu rozpatrywania skarg składanych w związku z łamaniem praw i nadużyciami; z zadowoleniem przyjmuje pracę społeczeństwa obywatelskiego i organizacji pozarządowych w tym zakresie; wskazuje na powołanie w Parlamencie stałego sprawozdawcy ds. ludów tubylczych w celu monitorowania sytuacji tych ludów w zakresie praw człowieka; zachęca państwa do ratyfikacji postanowień konwencji nr 169 MOP dotyczącej ludności tubylczej i plemiennej; zaleca, by UE i jej państwa członkowskie włączyły odniesienia do ludów tubylczych i praw zawartych w Deklaracji praw ludów tubylczych ONZ do odpowiednich i powstających ram dotyczących należytej staranności;

67. odnotowuje z wielkim zaniepokojeniem skalę i skutki segregacji kastowej, dyskryminacji o podłożu kastowym oraz popełnianie naruszeń praw człowieka w związku z przynależnością kastową, w tym odmowę dostępu do systemu prawnego lub zatrudnienia, ciągłą segregację, ubóstwo i stygmatyzację, a także bariery kastowe utrudniające korzystanie z podstawowych praw człowieka i rozwój społeczny; ponawia swój apel do UE i jej państw członkowskich, by zwiększyły starania i wspierały inicjatywy na szczeblu ONZ i w odpowiednich państwach trzecich służące zlikwidowaniu dyskryminacji o podłożu kastowym;

Prawa osób LGBTIQ

68. zdecydowanie potępia przypadki łamania praw człowieka, dyskryminację, prześladowania i groźby pozbawienia życia wobec lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych, niebinarnych, interseksualnych i queer (LGBTIQ) na całym świecie, a także zabójstwa tych osób, które to zjawiska nasiliły się wskutek stosowania COVID-19 jako pretekstu do represji wobec obrońców osób LGBTIQ i zniesławiania na tle homofobicznym i transfobicznym; wzywa UE, by odegrała czołową rolę w obronie praw osób LGBTIQ na forach międzynarodowych, w tym by działała na rzecz depenalizacji orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej i cech płciowych oraz likwidacji okaleczania narządów płciowych osób interseksualnych, tzw. terapii konwersyjnej i przymusowej sterylizacji osób transpłciowych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025 obejmuje zobowiązanie UE do uwzględniania kwestii LGBTIQ w unijnej polityce zewnętrznej, w tym wsparcia w ramach funduszy ISWMR – „Globalny wymiar Europy” i Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej; wzywa UE i państwa członkowskie, by dokładnie i konsekwentnie stosowały wytyczne UE w sprawie promowania i ochrony praw człowieka przysługujących osobom LGBTIQ we wszystkich dziedzinach polityki zewnętrznej;

Prawo do wolności myśli, sumienia, religii lub wyznania

69. w pełni popiera prawo do wolności myśli, sumienia i religii, wyznania lub niewyznawania żadnej religii, a także prawo do manifestowania i zmiany lub opuszczenia swojej religii lub wyznania bez narażenia na przemoc, prześladowania lub dyskryminację; podkreśla znaczenie zajęcia się prześladowaniami ze względu na religię lub przekonania i potępia prześladowanie mniejszości z tych powodów w wielu miejscach na całym świecie; wzywa państwa członkowskie i ESDZ, aby zwróciły szczególną uwagę na te przypadki i odpowiednio na nie zareagowały; potępia nadużywanie ustaw o bluźnierstwie w celu utrwalania dyskryminacji i ubolewa nad wykorzystywaniem religii i instytucji religijnych ze szkodą dla praw człowieka w drodze prześladowań, również z użyciem środków prawnych, mniejszości wyznaniowych lub religijnych, społeczności, kobiet, osób LGBTIQ i innych osób znajdujących się w trudnej sytuacji; ponownie potępia wszelkie podejmowane przez władze lub rządy próby pozbawiania możliwości wyboru przywódców religijnych lub światopoglądowych, czy też ingerencji w te wybory; podkreśla, że państwa są odpowiedzialne za promowanie i ochronę praw człowieka przysługujących osobom należącym do mniejszości wyznaniowych lub religijnych; podkreśla znaczenie inicjatyw społeczeństwa obywatelskiego w tym zakresie;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

70. wzywa Komisję i Radę do wdrożenia ambitnych programów obrony wolności religii lub przekonań na całym świecie, w tym do zachęcania i wspierania międzynarodowych wysiłków na rzecz gromadzenia dowodów zbrodni okrucieństwa, stawiania sprawców przed sądem, zapewniania skuteczności wyroków karnych i wypłacania odszkodowań ofiarom; wzywa Radę, Komisję, ESDZ i państwa członkowskie do współpracy z państwami trzecimi w celu przyjęcia środków służących zapobieganiu przestępstwom z nienawiści i ich zwalczaniu;

71. zauważa, że stanowisko specjalnego wysłannika UE ds. propagowania wolności religii lub przekonań poza UE pozostaje nieobsadzone łącznie od ponad roku; ponawia swój apel do Rady i Komisji o jak najszybsze przeprowadzenie przejrzystej i kompleksowej oceny skuteczności i wartości dodanej stanowiska specjalnego wysłannika, o zapewnienie mu odpowiednich zasobów oraz o odpowiednie wspieranie jego mandatu, zdolności i obowiązków instytucjonalnych;

Mniejszości narodowe, etniczne i językowe

72. przypomina o zobowiązaniach państw do ochrony praw ich mniejszości narodowych, etnicznych, kulturowych, religijnych i językowych na ich terytoriach; wzywa Komisję, by wspierała ochronę praw osób należących do mniejszości na całym świecie, również w jej programie tematycznym na rzecz praw człowieka i demokracji;

73. wzywa rządy krajów partnerskich UE do respektowania podstawowych praw człowieka mniejszości narodowych, etnicznych i językowych, w tym ich kultury, języka, religii, tradycji i historii w celu zachowania kultur i różnorodności; ponownie podkreśla potrzebę realizacji przez te rządy obowiązków i zobowiązań podjętych w międzynarodowych porozumieniach i umowach; ubolewa nad wszelkimi próbami lekceważenia praw podstawowych i praw człowieka przysługujących mniejszościom etnicznym i językowym poprzez ich przymusową asymilację;

Prawo do udziału w wolnych i uczciwych wyborach

74. podkreśla, że prawo do udziału w kierowaniu sprawami publicznymi, a zwłaszcza w wyborach, nie tylko jest prawem człowieka samym w sobie, ale również jest nierozzerwalnie związane z szeregiem innych praw człowieka, z których korzystanie ma kluczowe znaczenie dla sensownego procesu wyborczego i które stanowią podstawę demokratycznych rządów;

75. zdecydowanie potępia erozję wartości demokratycznych w wielu państwach trzecich oraz wyzwania związane z integralnością wyborów, przemoc wyborczą, niewłaściwe wykorzystanie zasobów administracyjnych przez partie rządzące, represje wobec przeciwników politycznych, cenzurę niezależnych mediów i groźby pod ich adresem, a także nasilenie dezinformacji; wzywa UE, by zajęła się tą niezwykle niepokojącą sytuacją i przeciwdziałała jej, a także by przedstawiła konkretne i skuteczne propozycje, dzięki którym potwierdzi swoją gotowość do podjęcia przywódczej roli w propagowaniu wartości demokratycznych oraz wolnych i uczciwych wyborów w państwach trzecich;

76. wyraża ubolewanie, że autorytarne i nieliberalne reżimy oddalają się od dojrzałych demokracji, powszechnych praw człowieka i standardów demokratycznych, tworząc pozory legitymacji za pomocą sfałszowanych procesów wyborczych, które nie są ani wolne, ani uczciwe, ani przejrzyste; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by intensywniej promowały za pośrednictwem Unii odporność demokratyczną w państwach trzecich przy użyciu wszystkich dostępnych instrumentów;

77. wzywa do ustanowienia ochrony procesów demokratycznych i wyborczych głównym globalnym problemem oraz do opracowania skutecznych ram reagowania na wszelkiego rodzaju ingerencje w procesy wyborcze, w ścisłej współpracy z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak OBWE;

Korupcja a prawa człowieka

78. uważa, że korupcja ułatwia, utrwała i instytucjonalizuje łamanie praw człowieka i w nieproporcjonalny sposób dotyka najbardziej wrażliwe i najbardziej zmarginalizowane osoby i grupy społeczne; podkreśla, że UE i jej państwa członkowskie muszą należycie uwzględnić korupcję w swoich działaniach zewnętrznych, stosując najwyższe standardy przejrzystości w odniesieniu do środków finansowych przekazywanych przez nie państwom trzecim, a także wspierając antykorupcyjne działania organizacji społeczeństwa obywatelskiego, dziennikarzy i sygnalistów, promując tworzenie skutecznych instytucji antykorupcyjnych i przyjmowanie solidnych ram regulacyjnych oraz zajmując się problemem rajów podatkowych;

79. wzywa UE do przyjęcia narzędzi przeciwko liderom autorytarnym i ich podmiotom finansowym, w tym osobom zaangażowanym w oszustwa wyborcze, w celu odkrycia i zamrożenia nielegalnych aktywów, a także do promowania stosowania powszechnej jurysdykcji w przypadkach rażących naruszeń praw człowieka;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

80. jest świadomy faktu, że Unia Europejska nie może dawać dobrego przykładu w walce z korupcją, dopóki niektóre z jej państw członkowskich i podmioty z siedzibą na jej terytorium mają niechlubną historię w tym zakresie; oczekuje, że Komisja i państwa członkowskie podejmą konkretne działania przeciwko niewłaściwym praktykom w tych dziedzinach; zaleca, aby Parlament, Komisja i państwa członkowskie udzieliły znacznego wsparcia organizacjom społeczeństwa obywatelskiego zajmującym się zwalczaniem korupcji, dziennikarzom i sygnalistom;

81. podkreśla, że należy określić zasady i pracować nad uznaniem na szczeblu międzynarodowym prawną definicją korupcji na wielką skalę, w tym jej systemowego charakteru, jako przestępstwa w prawie krajowym i międzynarodowym;

82. wzywa do rozwiązania problemu utrzymujących się przypadków bezkarności za korupcję na wielką skalę przez bardziej zdecydowane egzekwowanie przepisów antykorupcyjnych, by zapewnić odpowiedzialność sprawców machinacji korupcyjnych na wielką skalę; apeluje o zbadanie kompleksowego podejścia obejmującego reformy międzynarodowych instytucji wymiaru sprawiedliwości, takie jak rozszerzenie jurysdykcji MTK;

Globalny system sankcji UE za naruszenia praw człowieka (unijna ustawa Magnickiego)

83. w sprawie globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka (GHRSR — unijna ustawa Magnickiego) jako niezbędnego uzupełnienia unijnego zestawu narzędzi w dziedzinie praw człowieka i polityki zagranicznej, które wzmacnia rolę UE jako podmiotu promującego prawa człowieka na całym świecie, ponieważ umożliwia UE stosowanie środków ograniczających przeciwko osobom prawnym i fizycznym zamieszkanym w poważne naruszenia praw człowieka na świecie; wyraża uznanie dla Rady za przyjęcie pierwszych ukierunkowanych sankcji w ramach tego systemu i wzywa Radę do przyjęcia w razie potrzeby dodatkowych środków; wskazuje, że stosowanie globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka nie uniemożliwia ani nie wyklucza przyjęcia innych instrumentów unijnych służących ochronie praw człowieka, które to instrumenty można łączyć i uzupełniać; potępia wszelkie arbitralne lub nieuzasadnione środki ograniczające nałożone na UE lub inne podmioty w odwecie za decyzje UE podjęte na mocy GHRSR; ubolewa nad faktem, że Rada postanowiła zastosować jednomyślność w głosowaniu, oraz ponawia swój apel o wprowadzenie głosowania większością kwalifikowaną przy nakładaniu sankcji za przypadki pogwałcenia praw człowieka;

84. ponawia swój wniosek o rozszerzenie zakresu GHRSR, tak aby obejmował on akty korupcji, by zapewnić skuteczne zwalczanie gospodarczych i finansowych podmiotów dopuszczających się naruszeń praw człowieka; podkreśla alternatywną możliwość przedstawienia przez Komisję wniosku ustawodawczego w sprawie przyjęcia nowego systemu sankcji tematycznych w celu przeciwdziałania poważnym aktom korupcji określonym na podstawie Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji; podkreśla potrzebę skutecznej strategii wdrażania GHRSR, spójnej zarówno z innymi obszarami polityki zewnętrznej UE, w szczególności dotyczącymi polityki w dziedzinie praw człowieka, jak i z obowiązującymi międzynarodowymi ramami regulującymi nakładanie sankcji; podkreśla, że GHRSR musi przestrzegać zasady unikania negatywnego wpływu na ogół ludności kraju, w który wymierzone są działania, zgodnie z międzynarodowym prawem karnym i humanitarnym; przypomina, że spójne i jednolite stosowanie środków ograniczających we wszystkich państwach członkowskich jest warunkiem wstępnym wiarygodności i skuteczności działań zewnętrznych UE; z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji, że do końca 2021 r. przeprowadzi przegląd praktyk podważających sankcje oraz obowiązków sprawozdawczych państw członkowskich w kwestii ich wdrażania i egzekwowania; wzywa Komisję, jako strażniczkę traktatów, oraz Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, jako podmioty odpowiedzialne za jednolitość, spójność i skuteczność polityki zewnętrznej UE, do zapewnienia, aby krajowe działania podejmowane w odpowiedzi na nieprzestrzeganie środków ograniczających przyjętych przez UE były skuteczne, proporcjonalne i odstraszające;

Migracja i azyl

85. potwierdza niezbywalne prawa człowieka należne migrantom, uchodźcom i wysiedleńcom oraz wzywa UE i jej państwa członkowskie do ich pełnego przestrzegania i uwzględniania we współpracy z państwami trzecimi, zarówno pod względem ustanowienia wysokich standardów prawnych, jak i — co równie ważne — ich operacjonalizacji w celu zapewnienia skutecznej ochrony tych praw w praktyce; przypomina, że UE i jej państwa członkowskie w swoich działaniach zewnętrznych i eksterytorialnych, umowach i współpracy w dziedzinie migracji, granic i azylu muszą przestrzegać praw człowieka i je chronić, zwłaszcza tych zapisanych w Karcie praw podstawowych, w tym prawa do życia, wolności i prawa do azylu, a zwłaszcza indywidualnej oceny wniosków o azyl;

86. ponownie wzywa Komisję do przeprowadzenia przeglądu wpływu współpracy z państwami trzecimi w dziedzinie migracji na prawa człowieka, w tym zarówno wstępnej oceny, jak i oceny mechanizmów monitorowania, oraz do przeprowadzenia przejrzystych ocen ryzyka *ex ante* dotyczących wpływu formalnej, nieformalnej lub finansowej współpracy UE z państwami trzecimi na prawa migrantów, uchodźców i osób przymusowo wysiedlonych; wzywa ponadto do większej przejrzystości i odpowiedniego poziomu kontroli parlamentarnej i demokratycznego nadzoru nad jej działalnością w tej dziedzinie; podkreśla ryzyko związane z nieformalnymi ustaleniami dotyczącymi powrotów i readmisji, które nie podlegają nadzorowi sądowemu, i w związku z tym nie pozwalają na skuteczne zadośćuczynienie za naruszenia praw człowieka wobec migrantów i osób ubiegających się o azyl; ponawia zatem apel do UE o dopilnowanie, aby wszelkie

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

porozumienia dotyczące współpracy w dziedzinie migracji i umowy o readmisji z państwami niebędącymi członkami UE były ściśle zgodne z międzynarodowymi prawami człowieka, prawem uchodźczym oraz prawem morskim, w szczególności z Konwencją dotyczącą statusu uchodźców; nalega, aby prawa człowieka były uwzględniane i monitorowane we wszystkich działaniach realizowanych przez Frontex i Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu;

87. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zajęcia się podstawowymi przyczynami migracji oraz do wspierania i promowania rozwoju, inwestowania w edukację i udzielania bezpośredniej pomocy w celu poprawy możliwości życiowych, co mogłoby przyczynić się do bardziej stabilnych i zrównoważonych społeczeństw; w związku z tym wzywa Komisję do zbadania najlepszych metod współpracy z państwami trzecimi; zwraca się do UE i jej państw członkowskich o wspieranie prawa uchodźców i osób ubiegających się o azyl do powrotu do ojczyzny po zakończeniu prześladowań lub przemocy, które spowodowały ich przesiedlenie, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady non-refoulement;

88. wzywa Komisję do przygotowania wniosków ustawodawczych w celu zapewnienia państwom członkowskim niezbędnych zabezpieczeń umożliwiających skuteczne reagowanie na instrumentalizację migracji przez państwa trzecie; wzywa kraje partnerskie i organizacje międzynarodowe, by wdrożyły ramy prawne oraz wzmogły wysiłki na rzecz współpracy w kwestii przemytu migrantów, zapewnienia ochrony migrantów i zapobiegania ich wykorzystywaniu;

89. potępia liczne przypadki śmiertelne na szlakach migracyjnych i ponawia apel o ustanowienie skoordynowanego podejścia europejskiego, tak by wspierać proces identyfikacji osób zmarłych w drodze do UE i zadbać o to, by był on szybki i skuteczny; wyraża ubolewanie, że niektóre osoby, które mogły się ubiegać o azyl, odesłano na granicę lub wydalono do miejsc, gdzie ich życie było zagrożone, wbrew prawu międzynarodowemu, a w szczególności prawu do azylu; potępia ataki na organizacje pozarządowe, które pomagają migrantom; wzywa UE i państwa członkowskie, by zachowały pełną przejrzystość w odniesieniu do środków finansowych przyznawanych państwom trzecim na potrzeby współpracy w dziedzinie migracji oraz by zagwarantowały, że taka współpraca nie będzie przynosiła bezpośrednich ani pośrednich korzyści podmiotom państwowym biorącym udział w naruszeniach praw człowieka; zdecydowanie podkreśla, że należy koniecznie zdefiniować ramy ochrony migrantów, zwłaszcza poprzez otwarcie bezpiecznych i legalnych szlaków dla migrantów i poprawę dostępu do wiz humanitarnych, a także poprawić stosowanie tych ram; wzywa Parlament Europejski do monitorowania porozumień w sprawie migracji;

Międzynarodowe prawo humanitarne

90. podkreśla zasadnicze znaczenie powszechnego poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka, oraz wzywa strony światowych konfliktów zbrojnych do zapewnienia agencjom pomocy humanitarnej pełnego, natychmiastowego i nieustraszonego dostępu do grup ludności i obszarów szczególnie wrażliwych oraz do ochrony ludności cywilnej, zwłaszcza kobiet i dzieci, a także pracowników humanitarnych i medycznych, co gwarantują konwencje genewskie i protokoły dodatkowe do nich; wskazuje, jak ważne są wysiłki na rzecz tworzenia korytarzy humanitarnych w sytuacjach nadzwyczajnych, również jeżeli istnieje ryzyko lub bezpośrednie ryzyko, że dana sytuacja przerodzi się w powszechne i poważne naruszenia praw człowieka;

91. przypomina, że UE i jej państwa członkowskie powinny aktywnie wspierać apel sekretarza generalnego ONZ i Rady Bezpieczeństwa ONZ o zawieszenie broni na całym świecie, w tym poprzez skuteczne środki służące walce z nielegalnym handlem bronią oraz zwiększeniu przejrzystości i odpowiedzialności państw członkowskich w zakresie wywozu broni; ubolewa nad faktem, że pandemia COVID-19 i jej skutki nasiliły przemoc polityczną, zaostrzyły konkurencję między grupami zbrojnymi i pogłębiły długotrwałe napięcia, co sprawia, że ofiary są chronione w jeszcze mniejszym stopniu; w tym kontekście wyraża poważne zaniepokojenie nasileniem przemocy seksualnej towarzyszącej konfliktom, mimo że w 2020 r. przypada 20. rocznica przyjęcia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa;

92. przypomina o swojej rezolucji z 27 lutego 2014 r. w sprawie wykorzystywania uzbrojonych dronów⁽¹¹⁾ i wyraża nieustanne zaniepokojenie ich stosowaniem poza międzynarodowymi ramami prawnymi; ponownie wzywa UE, by pilnie opracowała prawnie wiążące ramy dotyczące wykorzystywania uzbrojonych dronów, aby zagwarantować, że państwa członkowskie, zgodnie z ich zobowiązaniami prawnymi, nie będą popełniać bezprawnych celowych zabójstw ani ułatwiać popełniania takich zabójstw przez państwa trzecie; ponadto zwraca się do Komisji o odpowiednie informowanie Parlamentu na temat wykorzystywania funduszy UE na wszelkie projekty badawczo-rozwojowe związane z konstrukcją dronów; zwraca się o przeprowadzenie ocen wpływu na prawa człowieka w odniesieniu do dalszych projektów rozwoju dronów; przywołuje swoją rezolucję z dnia 12 września 2018 r. w sprawie autonomicznych systemów uzbrojenia⁽¹²⁾ i apeluje do Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Wiceprzewodniczącego Komisji, jak również państw członkowskich o zakazanie rozwoju, produkcji i stosowania w pełni autonomicznej broni, w przypadku której człowiek nie ma znaczącej kontroli nad krytycznymi funkcjami wyboru celów i ich atakowania;

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 110.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 86.

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

domaga się rozpoczęcia międzynarodowych negocjacji w sprawie prawnie wiążącego instrumentu, który zakazałby śmiercionośnych autonomicznych systemów uzbrojenia bez istotnej kontroli człowieka; wzywa Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Wiceprzewodniczącego Komisji, jak również państwa członkowskie do przyjęcia wspólnego stanowiska do celów międzynarodowych negocjacji w tym względzie;

Wojny i konflikty na świecie oraz ich wpływ na prawa człowieka

93. podkreśla wielopłaszczyznowe zagrożenie dla praw człowieka, jakie stwarzają współczesne konflikty zbrojne, w których oprócz państw często biorą udział podmioty niepaństwowe i organizacje terrorystyczne i które mają katastrofalne skutki humanitarne; podkreśla naruszenia i łamanie praw człowieka popełniane przez prywatne firmy wojskowe i ochroniarskie; podkreśla, że ofiary naruszeń praw człowieka mają bardzo ograniczony dostęp do wymiaru sprawiedliwości na terytoriach znajdujących się pod okupacją lub anektowanych, w tym na obszarach objętych zamrożonym konfliktem, gdzie brak jest rozwiniętych i zinstytucjonalizowanych struktur ochrony praw człowieka albo są one niewystarczające; ponawia swój apel do UE o bardziej stanowcze reakcje na konflikty, co wymaga od niej pełnego opracowania własnych instrumentów oraz możliwości ich autonomicznego wdrożenia, również we współpracy z krajami partnerskimi i organizacjami regionalnymi, w tym położenie silnego nacisku na pomoc humanitarną, zapobieganie konfliktom, sprawiedliwość okresu przejściowego, mediację i wysiłki w zakresie dobrych usług, pojednanie i eliminowanie pierwotnych przyczyn konfliktów, a także zapewnianie niezbędnej pomocy do międzynarodowych misji budowania i utrzymywania pokoju, a także misji UE w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony oraz operacji odbudowy pokonfliktowej wspierających i wdrażających silną integrację i kontrolę praw człowieka oraz należyte uwzględnienie perspektywy płci;

94. z zadowoleniem przyjmuje nową koncepcję mediacji pokojowej UE, rozszerzającą zestaw narzędzi UE w dziedzinie zarządzania kryzysowego o szerszy cel, jakim jest przekształcenie konfliktu, oraz zachęca do rozwijania dalszych narzędzi dialogu i budowania zdolności w tej dziedzinie; ponawia swój apel do państw członkowskich o pomoc w eliminowaniu konfliktów zbrojnych i poważnych naruszeń praw człowieka lub międzynarodowego prawa humanitarnego poprzez ścisłe przestrzeganie postanowień art. 7 traktatu ONZ o handlu bronią w sprawie eksportu i oceny eksportu oraz Kodeksu postępowania UE w sprawie wywozu uzbrojenia, w tym również w przypadku transferu broni i sprzętu do inwigilacji i obserwacji, który skutkowałby pojawieniem się ryzyka, że państwo przywożące lub podmioty niepaństwowe mogłyby naruszać prawa człowieka lub międzynarodowe prawo humanitarne bądź ułatwiać jego naruszanie; ponawia apel o bardziej rygorystyczne ogólnounijne kontrole wywozu broni z UE, lepszą kontrolę końcowego przeznaczenia wywożonej broni oraz lepszą koordynację krajowych decyzji w sprawie wywozu broni;

95. wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela i Radę do zwrócenia szczególnej uwagi na sytuację w zakresie praw człowieka na okupowanych lub przyłączonych terytoriach oraz do podjęcia skutecznych środków w celu zapobiegania poważnym naruszeniom praw człowieka w terenie; podkreśla, jak istotne jest zapewnienie spójności polityki UE w odniesieniu do okupacji lub aneksji terytorium; przypomina, że międzynarodowe prawo humanitarne powinno wyznaczać kierunek polityki UE we wszystkich takich sytuacjach, w tym w przypadku przedłużającej się okupacji; podkreśla odpowiedzialność korporacji mających siedziby w UE za stosowanie jak najbardziej rygorystycznej polityki należytej staranności w odniesieniu do wszelkiej działalności gospodarczej lub finansowej prowadzonej na tych terytoriach lub z nimi związanej oraz za zapewnienie ścisłego przestrzegania prawa międzynarodowego oraz unijnej polityki sankcji, jeżeli ma ona zastosowanie w takich sytuacjach;

Sprawiedliwość okresu przejściowego

96. wzywa do wspierania procesów sprawiedliwości okresu przejściowego, które w równym stopniu wzmocniają pozycję społeczeństwa obywatelskiego, ofiar, grup zmarginalizowanych i szczególnie wrażliwych, kobiet, dzieci i ludzi młodych, mieszkańców wsi i miast; zachęca do tworzenia powiązań między stałymi strukturami, takimi jak krajowe systemy wymiaru sprawiedliwości i krajowe instytucje lub sieci zapobiegania aktom okrucieństwa, a inicjatywami na rzecz sprawiedliwości okresu przejściowego; podkreśla potrzebę zapewnienia ofiarom i społecznościom, których to dotyczy, narzędzi, przestrzeni i dostępu do informacji;

Należyta staranność i społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw

97. wskazuje, że dzięki przygotowywanym wiążącym przepisom UE w dziedzinie należytej staranności i odpowiedzialności korporacyjnej, zobowiązującym przedsiębiorstwa do rozpoznawania, zgłaszania, rozliczania i skutecznego naprawiania skutków potencjalnego lub rzeczywistego negatywnego wpływu na prawa człowieka, środowisko i dobre rządy w ich łańcuchach wartości oraz zapobiegania ich występowaniu, a także zapewniania ofiarom dostępu do systemów odpowiedzialności cywilnej i do wymiaru sprawiedliwości oraz zagwarantowania rozliczalności, UE dysponuje wyjątkowymi możliwościami wywierania nacisku na przedsiębiorstwa, aby skłonić je do przestrzegania praw człowieka na szczeblu światowym; wzywa, aby przepisy te miały zastosowanie do wszystkich dużych przedsiębiorstw podlegających prawu państwa członkowskiego, mających siedzibę na terytorium Unii lub działających na rynku wewnętrznym, jak również małych i średnich przedsiębiorstw notowanych na giełdzie oraz prowadzących działalność w sektorach wysokiego ryzyka, przy czym należy przestrzegać zasady proporcjonalności; podkreśla potrzebę ustanowienia i egzekwowania kontroli administracyjnych i sankcji, aby przepisy były skuteczne oraz aby zapewnić równe warunki działania dla przedsiębiorstw; uważa, że konieczne jest określenie i wdrożenie strategii należytej staranności przedsiębiorstw w drodze konstruktywnych i regularnych konsultacji z zainteresowanymi stronami oraz udostępnienie ich opinii publicznej;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

z zadowoleniem przyjmuje pełne wejście w życie w 2020 r. rozporządzenia w sprawie systematyki UE⁽¹³⁾ oraz w 2021 r. rozporządzenia UE w sprawie minerałów z regionów ogarniętych konfliktami⁽¹⁴⁾, które są konstruktywnymi krokami w tym obszarze;

98. ponownie podkreśla, że według szacunków dwie trzecie obrońców praw człowieka zabitych na świecie w ubiegłym roku było zaangażowanych w ochronę swojej ziemi i środowiska naturalnego oraz obronę praw społeczności tubylczych, a kontekst był często gospodarczy; podkreśla coraz istotniejszą i wyrażaną przez obrońców praw człowieka potrzebę wdrożenia przez UE obowiązkowych przepisów dotyczących należytej staranności w zakresie praw człowieka w odniesieniu do przedsiębiorstw;

99. ponawia apel o zwalczanie i eliminowanie pracy przymusowej i innych form łamania praw człowieka w łańcuchach dostaw, w tym naruszeń praw środowiskowych, praw ludów tubylczych i praw pracowniczych oraz grózb i ataków na obrońców praw człowieka; wzywa instytucje UE do dawania dobrego przykładu i przeprowadzania dokładnych ocen w zakresie należytej staranności sprzedawców spoza UE, w tym podwykonawców; wzywa Komisję i Radę do zakazania – na równych zasadach – wszelkiego przywozu produktów wytworzonych w wyniku poważnych naruszeń praw człowieka, w tym pracy przymusowej; wzywa europejskie przedsiębiorstwa do wywiązywania się ze spoczywającej na nich odpowiedzialności poprzez przeprowadzenie gruntownego przeglądu ich łańcuchów dostaw w celu dopilnowania, aby nie były one elementem naruszeń praw człowieka;

100. zauważa, że w 2021 r. przypada 10. rocznica przyjęcia Wytucznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, ramowych uzgodnień z prawdziwego zdarzenia, których wytyczne, w szczególności te z trzeciego filaru ukierunkowanego na dostęp do środków odwoławczych i poszanowanie obrońców praw człowieka, wyznaczają niezbędne struktury współpracy z państwami trzecimi w kwestii zapobiegania, a także w sprawie dostępu ofiar do sądowych i pozasądowych mechanizmów składania skarg i dochodzenia roszczeń; podkreśla znaczenie pełnego wdrożenia przez wszystkie kraje Wytucznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz wzywa te państwa członkowskie UE, które nie przyjęły jeszcze krajowych planów działania w zakresie praw handlowych, by uczyniły to jak najszybciej; podkreśla potrzebę opracowania prawnie wiążącego międzynarodowego instrumentu w celu uregulowania działalności korporacji transnarodowych i innych przedsiębiorstw w kontekście międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka; zachęca UE i państwa członkowskie do konstruktywnego uczestnictwa w pracach międzyrządowej grupy roboczej ONZ ds. międzynarodowych korporacji i innych przedsiębiorstw w odniesieniu do praw człowieka; uważa to za konieczny krok naprzód na rzecz promowania i ochrony praw człowieka;

Znaczenie mocnych zapisów dotyczących praw człowieka w umowach międzynarodowych

101. ponownie wyraża swój apel o systematyczne włączanie egzekwowalnych klauzul dotyczących praw człowieka do porozumień między UE a państwami trzecimi, w tym do umów o wolnym handlu, układów stowarzyszeniowych i autonomicznych umów o ochronie inwestycji; wzywa do lepszego wykorzystania tych klauzul, w tym przez ustanowienie specjalnych mechanizmów monitorowania i rozwiązywania problemów; wzywa do egzekwowania i monitorowania tych klauzul na podstawie jasno określonych punktów odniesienia przy zaangażowaniu Parlamentu, społeczeństwa obywatelskiego i odpowiednich organizacji międzynarodowych; podkreśla, że ustanowienie konkretnych punktów odniesienia mogłoby skłonić UE do zbadania możliwości wprowadzenia proporcjonalności w nakładaniu sankcji w odpowiedzi na naruszenia; podkreśla, że naruszenia umów powinny pociągać za sobą zdecydowane konsekwencje, w tym w ostateczności zawieszenie lub wycofanie się UE z umowy w najpoważniejszych lub najbardziej uporczywych przypadkach łamania praw człowieka; zaleca włączenie mechanizmów monitorowania praw człowieka do wszystkich umów handlowych i umów dotyczących inwestycji zagranicznych, a także mechanizmów składania skarg, aby zapewnić skuteczne środki odwoławcze dla poszkodowanych obywateli i lokalnych zainteresowanych stron;

Handel a ogólny system preferencji taryfowych (GSP)

102. podkreśla, że handel i prawa człowieka są ze sobą silnie powiązane, a uwarunkowanie dostępu do handlu od przestrzegania przez państwa trzecie praw człowieka stanowi skuteczne narzędzie motywujące w tym zakresie; zwraca uwagę na niedawny wniosek Komisji dotyczący zmiany rozporządzenia GSP⁽¹⁵⁾, co jest okazją do dalszego wzmocnienia tej zależności; podkreśla niezbędny wkład GSP w osiągnięciu celów Europejskiego Zielonego Ładu i innych strategii politycznych, a także proponuje, by rozważyć możliwość preferencyjnego traktowania zrównoważonych towarów; podkreśla, że dostęp do statusu GSP Plus jest uzależniony od poszanowania konwencji międzynarodowych i postępów w dziedzinie praw człowieka, a także wzywa do ścisłego stosowania zasady warunkowości wobec krajów partnerskich, w tym, w uzasadnionych przypadkach, do szybkiego odbierania statusu GSP Plus; wzywa Komisję do korzystania z jasnych i przejrzystych punktów odniesienia przy ocenie zgodności z zobowiązaniami wynikającymi z GSP Plus;

⁽¹³⁾ Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 130 z 19.5.2017, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego ogólny system preferencji taryfowych i uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 (COM(2021)0579).

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

103. podkreśla, że potrzebne jest stałe zaangażowanie i dialog między UE a wszystkimi zainteresowanymi stronami w krajach beneficjentach, w szczególności organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i związkami zawodowymi, a także dalsza poprawa przejrzystości i monitorowania, aby zagwarantować osiągnięcie celu GSP, jakim jest zrównoważony rozwój i dobre rządy;

Technologie cyfrowe

104. podkreśla ważną rolę, jaką odgrywają technologie cyfrowe, zwłaszcza w okresie pandemii COVID-19; podkreśla, że po pandemii te technologie będą nadal wdrażane na całym świecie oraz że należy je odpowiednio uregulować, aby wykorzystać ich siłę, eliminując jednocześnie negatywny wpływ na prawa człowieka; podkreśla w szczególności znaczenie skutecznych gwarancji prawa do prywatności i ochrony danych w systemach masowego nadzoru związanych ze zdrowiem oraz ich proporcjonalnego stosowania, które również powinno być ograniczone w czasie; podkreśla oczywiste ryzyko niewłaściwego stosowania technologii nadzoru wobec obrońców praw człowieka, przedstawicieli opozycji, dziennikarzy, społeczeństwa obywatelskiego i innych osób, w szczególności dlatego, że technologie takie stanowią poważną przeszkodę dla obrony praw człowieka, zagrożenie dla prywatności i wolności słowa oraz narażają instytucje demokratyczne na poważne niebezpieczeństwo; wzywa UE do pilnego opracowania solidnych ram regulacyjnych w tej dziedzinie, aby zagwarantować, że korzystanie z tych technologii będzie zgodne z międzynarodowymi standardami praw człowieka; wzywa UE i jej państwa członkowskie, by zapewniły pełną należytą staranność w zakresie praw człowieka oraz właściwą kontrolę wywozu europejskiej technologii nadzoru i pomocy technicznej; apeluje do UE i jej państw członkowskich o współpracę z rządami państw trzecich, by wyeliminować represyjne praktyki ustawodawcze w dziedzinie cyberbezpieczeństwa i walki z terroryzmem; wzywa UE, by podjęła inicjatywę na rzecz propagowania natychmiastowego globalnego moratorium na sprzedaż, przekazywanie i wykorzystywanie technologii oprogramowania szpiegującego;

105. odnotowuje korzyści płynące z coraz powszechniejszego wykorzystania sztucznej inteligencji, ale zaznacza też, że technologie te muszą być opracowywane, wdrażane i wykorzystywane pod znaczącym nadzorem człowieka, przy pełnej przejrzystości i zapewnieniu rozliczalności i niedyskryminacji, w szczególności w celu uniknięcia stronniczości w zautomatyzowanych decyzjach oraz naruszania ochrony danych;

106. podkreśla kluczową rolę platform społecznościowych w propagowaniu wolności słowa i zrzeszania się, ale podkreśla potrzebę odpowiednich zabezpieczeń zapobiegających z jednej strony manipulacji lub nieuzasadnionemu ograniczaniu czy selekcyonowaniu treści użytkowników, w tym automatycznej cenzurze, a z drugiej strony rozpowszechnianiu mowy nienawiści, fałszywych informacji, dezinformacji oraz intencjonalnie szkodliwych treści; wzywa UE, aby zaproponowała sposoby ułatwiania pracy obrońców praw człowieka w internecie oraz propagowała uznanie dla koncepcji, zgodnie z którą debatę na temat praw człowieka powinno się wspierać i chronić w każdych okolicznościach; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie nowych unijnych przepisów dotyczących kontroli eksportu, pośrednictwa, pomocy technicznej, tranzytu i transferu w odniesieniu do technologii podwójnego zastosowania;

107. podkreśla, że demokracja stoi w obliczu rosnących zagrożeń ze względu na ukryte finansowanie zagraniczne, dezinformację i inne ingerencje w internecie, a także podkreśla, że w państwach autorytarnych internet i cyberprzestrzeń są często jedynym obszarem wolnym od kontroli państwa i cenzury obrońców praw człowieka, wolnych mediów i opozycji prodemokratycznej; wzywa Komisję i Radę do bardziej stanowczej reakcji UE i podjęcia działań z myślą o utworzeniu międzynarodowych zabezpieczeń w obliczu dezinformacji, ataków cybernetycznych i innych zagrożeń hybrydowych ze strony wrogich podmiotów zagranicznych, których celem jest osłabienie odporności społecznej i procesów demokratycznych w całej UE, w naszym sąsiedztwie i na całym świecie; podkreśla potrzebę większego wsparcia publicznego dla badań nad nowymi sposobami przeciwdziałania rozpowszechnianiu fałszywych informacji;

Kara śmierci, tortury i inne formy brutalnego traktowania

108. ponownie wyraża zdecydowany sprzeciw wobec kary śmierci ze względu na jej okrutny i nieodwracalny charakter oraz wzywa UE do zintensyfikowania wysiłków na rzecz propagowania jej powszechnego zniesienia; podkreśla, że w 2020 r. odnotowano pozytywną tendencję do wprowadzenia moratorium na wykonywanie egzekucji z zamiarem całkowitego zniesienia kary śmierci, przy czym 123 państwa poparły rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ w tej sprawie; wyraża jednak głębokie zaniepokojenie dramatycznym wzrostem liczby egzekucji w niektórych krajach; apeluje do UE i jej państw członkowskich, by broniły zniesienia kary śmierci na wszystkich forach międzynarodowych i zabiegały o jak najszerze poparcie tego stanowiska;

Czwartek, 17 lutego 2022 r.

109. ubolewa nad faktem, że w wielu krajach nadal powszechne są tortury i niehumanitarne lub poniżające traktowanie, oraz wzywa UE do wzmożenia wysiłków na rzecz wyeliminowania tych praktyk, przy jednoczesnym wspieraniu ofiar i promowaniu mechanizmów pociągania sprawców do odpowiedzialności; wzywa państwa, które jeszcze tego nie uczyniły, by ratyfikowały Konwencję w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania oraz protokół fakultatywny do tej konwencji; uznaje znaczenie organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka w walce z torturami i innymi formami brutalnego traktowania; potępia w najsurowszych słowach przypadki łamania praw człowieka, które zgłoszono w miejscach przetrzymywania, i wzywa do systematycznego dochodzenia w sprawie wszystkich zarzutów dotyczących naruszeń;

o

o o

110. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wysokiemu przedstawicielowi Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz wiceprzewodniczącemu Komisji, specjalnemu przedstawicielowi UE ds. praw człowieka, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie Bezpieczeństwa ONZ, sekretarzowi generalnemu ONZ, przewodniczącemu 76. sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ, przewodniczącemu Rady Praw Człowieka ONZ, wysokiej komisarzy ONZ ds. praw człowieka i szefom delegatur UE.
